

RISICO-ONDERZOEK VERKEERSDEELNEMERS IN NEDERLAND (ROVIN)

Interim-rapport over het deelonderzoek naar de invloed van non-response op de uitkomsten van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag

R-80-54

Voorburg, 1980

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

INHOUD

1.	<u>Inleiding</u>	4
2.	<u>Doel van het onderzoek Non-response</u>	6
3.	<u>Beschrijving van het probleem</u>	8
4.	<u>Methode van onderzoek</u>	11
4.1.	Keuze van de onderzoeksmethode	11
4.2.	Ontwikkeling benaderingsmethode non-responsegroep	13
4.3.	Benadering niet-thuisgroep	15
4.4.	Benadering groep weigeraars	16
5.	<u>Selectie en training van de interviewers</u>	18
5.1.	Selectie van interviewers	18
5.2.	Training van definitief geselecteerde interviewers	21
6.	<u>Uitvoering van het onderzoek</u>	23
6.1.	Werkprocedure CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag	23
6.2.	Uitvoering veldwerk deelonderzoek Non-response	24
7.	<u>Voorlopige resultaten van het non-responseonderzoek</u>	27
7.1.	De steekproef	27
7.2.	Analyse van de verzamelde gegevens	30
	<u>Literatuur</u>	32

Tabellen

Bijlage 1: De mogelijke invloed van non-response

Bijlage 2: Vragenlijsten CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag
en verkorte vragenlijst deelonderzoek Non-response

Bijlage 3: Vragenlijsten ter bepaling van situationele handigheid en mentale hardheid

Bijlage 4: Standaardantwoorden op vragenlijsten betreffende situationele handigheid en mentale hardheid

Bijlage 5: Vragenlijst betreffende acht gefingeerde situaties die men in het veldwerk kan tegenkomen

Bijlage 6: Standaardantwoorden op de vragenlijst betreffende de acht gefingeerde situaties

Bijlage 7: Adresverantwoordingskaart deelonderzoek Non-response

Bijlage 8: Benaderingsschema non-response

Bijlage 9: Benaderingsschema partiële non-response

1. INLEIDING

Voor het verkeersveiligheidsonderzoek zijn representatieve, betrouwbare, volledige en gedetailleerde gegevens over de verkeers- en vervoersprestatie, zgn. expositiegegevens, van groot belang.

Deze expositiegegevens zijn voornamelijk nodig om het aantal verkeersongevallen en -slachtoffers van een bepaald type te kunnen relateren aan de verkeers- en vervoersprestatie, uitgedrukt in afstand en/of tijd. Op die manier kan de relatieve omvang en ontwikkeling van de verkeersonveiligheid van de verschillende groepen verkeersdeelnemers worden gemeten. Ook zal blijken welke omstandigheden een verhoogd risico opleveren. Dit alles is niet na te gaan wanneer uitsluitend gebruik kan worden gemaakt van absolute aantallen verkeersongevallen en -slachtoffers.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek verzamelt sinds 1 januari 1978 expositiegegevens door huishoudens in Nederland te enquêteren over o.a. hun persoonlijke omstandigheden en hun verplaatsingen in het verkeer. Dit gebeurt in het kader van het onderzoek Verplaatsingsgedrag, waarbij maandelijks een aselechte steekproef van circa 1100 tot 1300 huishoudens wordt benaderd.

De SWOV voert aanvullend onderzoek uit. Dit behelst in de eerste plaats onderzoek onder de non-responsegroep van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag. Daarnaast doet de SWOV onderzoek naar de mate waarin respondenten verplaatsingen vergeten op te geven en de mate van nauwkeurigheid waarmee zij de afstanden van hun verplaatsingen schatten.

In dit rapport wordt ingegaan op het onderzoek onder de non-responsegroep van het onderzoek Verplaatsingsgedrag (deelonderzoek Non-response).

Het veldwerk van het deelonderzoek Non-response is uitbesteed aan een extern onderzoeksbureau, de NV v/h Nederlandse Stichting voor Statistiek (NSS) te Den Haag. De verwerking van de gegevens die de NSS heeft verzameld, is door het CBS uitgevoerd. Vervolgens gingen de gegevens naar het ingenieursbureau DHV te Amersfoort, waar ze ten behoeve van de analyse in tabelvorm moesten worden uitgedraaid.

Volgens de planning van het onderzoek hadden de analysegegevens van DHV in augustus 1979 beschikbaar moeten zijn. Dit is niet geheel gerealiseerd; een deel van de analysegegevens kwam pas in maart 1980 beschikbaar. Reden voor de vertraging is dat het CBS de gegevens pas laat heeft ontvangen en daardoor op een later tijdstip dan voorzien gestart is met de verwerking van de in 1979 verzamelde gegevens. Verder waren er problemen bij DHV met het uitdraaien van het standaard-maandwerk tabellenpakket, waardoor niet alle tabellen zijn uitgedraaid. De ontbrekende tabellen zullen niet meer worden uitgedraaid, o.a. vanwege de kosten die daarmee gemoeid zouden zijn. Voor de analyse van de gegevens zijn de ontbrekende tabellen van secundair belang.

Daarnaast blijkt de NSS door een gebrekkige administratie op dit moment niet in staat te zijn een afdoende verantwoording van haar werkzaamheden af te leggen.

Door dit alles is het voor de SWOV nu nog niet mogelijk te voldoen aan haar verplichting om, ingevolge het contract ROVIN, een afsluitend rapport over het deelonderzoek Non-response af te leveren. Dit rapport moet gezien worden als een interim-rapport; het bevat een verantwoording van de tot op heden door de SWOV verrichte werkzaamheden.

2. DOEL VAN HET ONDERZOEK NON-RESPONSE

Het onderzoek Non-response is uitgevoerd om de kwaliteit van de gegevens over de verkeers- en vervoersprestatie van Nederlandse ingezetenen in Nederland te verbeteren. Die gegevens worden sinds 1 januari 1978 op een continue basis door het CBS verzameld via het onderzoek Verplaatsingsgedrag. Het betreft hier een vrij gedetailleerde beschrijving van de verkeers- en vervoersprestatie. De SWOV gebruikt de CBS-gegevens om er gegevens over de verkeersongevallen op de openbare weg aan te relateren.

Bij het gebruik van gedetailleerde verkeers- en vervoersprestatiegegevens doen zich problemen voor die betrekking hebben op de representativiteit, betrouwbaarheid, volledigheid en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens als gevolg van de toegepaste onderzoeksmethode. De non-response vormt een onzekere factor bij het beoordelen van de representativiteit van de gegevens. Als de omvang van de non-response toeneemt, neemt meestal de representativiteit af. De afname van de representativiteit is wel afhankelijk van de toename van de non-response, maar er niet evenredig aan. Hierdoor is het niet zonder meer mogelijk om op basis van persoonsgegevens van de non-responsegroep de gegevens over de verkeers- en vervoersprestatie van de responsegroep zodanig te herwegen dat de invloed van de non-response op de representativiteit verdwijnt.

Uit de eerste resultaten van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag 1978 is gebleken dat de omvang van de non-response, uitgedrukt in woonadressen, schommelde tussen 33% en 40%. In de totale non-response bleek het aandeel van de niet-thuisgroep 20% te zijn. De rest bestond uit gelegenheds- en principiële weigeringen. In het CBS-onderzoek wordt niet nagegaan wat de invloed van deze non-response zou kunnen zijn.

Om toch inzicht te verkrijgen in het effect van de non-response heeft de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV in september 1978 van de Directie Verkeersveiligheid (DVV) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat opdracht gekregen tot het uitvoeren van een aanvullend onderzoek. Voor zover de SWOV uit

literatuuronderzoek bekend is, is tot op heden in Nederland nog nooit onderzoek verricht naar de non-response in verkeersonderzoeken.

Doel van het onderzoek Non-response is het aandeel van de non-response in het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag terug te dringen tot een zo laag mogelijk percentage. Over de blijvende non-response moet zo veel mogelijk informatie worden verzameld, zodat een schatting te maken is van het aandeel ervan in de totale verkeers- en vervoersprestatie van de steekproef.

Door het verplaatsingsgedrag van de non-responsegroep te vergelijken met het verplaatsingsgedrag van de responsegroep zou het mogelijk moeten zijn de invloed van de non-response te kwantificeren. De eventueel optredende verschillen zouden indien mogelijk in een bepaald gewicht tot uitdrukking moeten worden gebracht. De gewichten zouden dan toegepast kunnen worden op de gegevens die verzameld zijn bij de oorspronkelijke responsegroep, of gebruikt kunnen worden om de mate van representativiteit van de verzamelde gegevens mede vast te stellen. Vaststond dat een onderzoek naar de non-response duur zou zijn en daardoor voorlopig één keer zou worden uitgevoerd. Daarom is besloten de gewichten die voor de onderzoeksperiode (oktober 1978 t/m maart 1979) gevonden zouden worden, toe te passen op heel 1978 en 1979 en eventueel ook nog op latere jaren van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag. Bovendien zouden ze toegepast kunnen worden op andere soortgelijke expositie-onderzoeken.

3. BESCHRIJVING VAN HET PROBLEEM

Zoals al eerder gezegd bestaat bij een expositie-onderzoek als dat van het CBS de mogelijkheid, dat de non-responsegroep een ander verplaatsingspatroon heeft dan dat van de respondenten. Met name zou dit het geval kunnen zijn bij degenen die nooit thuis worden getroffen (misschien veel onderweg) en degenen die wegens zeer drukke werkzaamheden weigeren. Hierdoor zou een vertekening van de werkelijke verkeers- en vervoersprestatie van de populatie kunnen ontstaan. Naast de twee genoemde voorbeelden zijn andere variaties en aanvullende redenen mogelijk.

De mogelijke invloed van non-response kan het gevolg zijn van:

- a. omvang van de non-responsegroep in relatie tot de totale steekproef;
- b. samenstelling van de non-responsegroep in termen van persoons- en gezinskenmerken;
- c. reden van non-response, zoals niet thuis, weigering;
- d. de expositie van de non-responsegroep op moment van benadering in het kader van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag.

Over die vier aspecten waren op het moment dat met de voorbereiding van het onderzoek werd gestart, slechts spaarzame gegevens of indicaties bekend. Deze zijn in de nu volgende alinea's weergegeven.

a. Omvang van de non-response

De omvang van de non-response, uitgedrukt in aantal woonadressen, van het per 1 januari 1978 gestarte onderzoek Verplaatsingsgedrag schommelde in de periode januari 1978 tot en met mei 1978 tussen de 28,2% en 34,4%. Dit gegeven op zich hoeft niet te betekenen dat er sprake is van vertekening van de uitkomsten. Het is mogelijk dat de expositie van de non-responsegroep dezelfde karakteristieken vertoont als de expositie van de responsegroep of daarvan weinig verschilt. Die hypothese kan echter niet direct cijfermatig worden onderbouwd. Daartoe is inzicht in de samenstelling en reden van non-response noodzakelijk.

b. Samenstelling van de non-responsegroep

Op het moment dat met de voorbereiding van het deelonderzoek Non-response werd gestart, was niet bekend in hoeverre de samenstelling van de non-responsegroep afweek van die van de totale steekproef. Hierbij wordt gekeken naar die kenmerken die invloed hebben op de expositie zoals leeftijd, geslacht, gezinsgrootte, urbanisatiegraad van de woonplaats, bezigheid van personen e.d. Uit vrij recent onderzoek naar de non-response bij een consumentenonderzoek onder huisvrouwen bleek dat de non-responsegroep qua samenstelling afweek van de totale steekproef (Inter/view, 1978):

- hoe ouder de huisvrouw hoe groter de kans dat zij het gesprek weigert;
- hoe lager de sociale klasse hoe groter het aantal weigeringen;
- hoe meer de woonplaats verstedelijkt is, hoe groter de kans op een weigering;
- personen behorende tot één- en tweepersoons huishoudens leveren de grootste moeilijkheden op bij het enquêteren (lage trefkans);
- de oudste leeftijdscategorie (65 jaar en ouder) wordt het meest thuis getroffen, terwijl de groep van 35-49 jaar het moeilijkst bereikbaar is;
- kinderen en personen met een werkkring zijn moeilijk bereikbaar. Verondersteld is dat bovenstaande uitkomsten ook opgaan voor het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag, te meer daar de gehanteerde onderzoeksmethode in een aantal opzichten (steekproefbasis-woonadres, mondelinge enquête) gelijk was. De mate waarin de responsegroep en de non-responsegroep van elkaar afwijken moest worden onderzocht, aangezien de expositie van diverse categorieën personen verschillend is:
- kinderen hebben een andere expositie dan volwassenen;
- personen met een werkkring hebben een andere expositie dan personen zonder werkkring en tevens een afwijkend verplaatsingspatroon;
- bejaarden hebben een andere expositie dan andere volwassenen en dan kinderen.

c. Reden van non-response

Uit de eerste resultaten van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag bleek dat het aandeel van de niet-thuisgroep in de totale non-

response schommelde tussen de 14 en 20,9%. Het laatstgenoemde percentage werd bereikt in maanden waarin schoolvakenties en vrije dagen vielen. De overige non-response bestond uit gelegenhedsweigeringen en principiële weigeringen. De niet-thuisgroep en de gelegenhedsweigeraars kunnen, naast een van de responsegroep afwijkende samenstelling qua persoons- en gezinskenmerken, ook een afwijkende expositie hebben. Dit hoeft niet te gelden voor de groep principiële weigeraars. Hier spelen elementen een rol als soort onderzoek, wijze van benaderen en persoonlijk contact tussen enquêtrice en respondenten, zaken die niets te maken hebben met het doel van het onderzoek namelijk het meten van expositie. Aldus bestaat de mogelijkheid dat die groep qua samenstelling en expositie nauwelijks afwijkt van de responsegroep. Dit zijn echter onbewezen stellingen die getoetst zouden moeten worden aan de hand van te verzamelen cijfermateriaal.

d. De expositie van de non-responsegroep

In de punten a t/m c is aangegeven dat de expositie van de non-responsegroep kan afwijken van die van de responsegroep. Omdat verder geen gegevens beschikbaar zijn, moet voor de expositie van de non-responsegroep worden uitgegaan van hypothesen.

In bijlage 1 is aan de hand van enkele rekenvoorbeelden, waarbij met de situatie bij het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag rekening is gehouden, berekend wat de invloed van non-response op de uitkomsten van onderzoek zou kunnen zijn. Uit de voorbeelden blijkt dat er sprake kan zijn van een significante invloed van non-response op de resultaten van een onderzoek als het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag.

4. METHODE VAN ONDERZOEK

4.1. Keuze van de onderzoeksmethode

Uitgangspunt is het verzamelen van zo veel mogelijk informatie omtrent de non-responsegroep van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag. Het betreft persoons- en andere kenmerken die van invloed kunnen zijn op de expositie.

Bij het ontwikkelen van een onderzoeksmethode die de gewenste informatie oplevert, vormt de factor tijd een probleem. De tijd tussen het tijdstip van niet responderen in het CBS-onderzoek en het tijdstip van alsnog responderen dient zo kort mogelijk te zijn. Over het algemeen hebben respondenten een beperkt herinneringsvermogen ten aanzien van gedetailleerde informatie waarover men in dit geval slechts zelden door derden wordt ondervraagd. Voor het verzamelen van de persoonskenmerken en andere voor de expositie van belang zijnde kenmerken is dat probleem nauwelijks relevant.

Het vinden van een oplossing voor het beperken van het tijdsinterval tussen twee opéénvolgende enquêtes bij dezelfde personen is niet eenvoudig. Hierbij spelen twee belangrijke aspecten een rol, namelijk:

- een organisatorisch probleem (organisatie veldwerk);
- een methodisch probleem (werken met identieke vragenlijsten en identieke steekproef- en benaderingsmethode).

Het organisatorische probleem houdt verband met de veldwerkorganisatie van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag, die als een vast gegeven moet worden beschouwd. De veldwerkperiode bij het CBS-onderzoek heeft een tijdsduur van vier weken die gesplitst wordt in twee gelijke perioden. Na afloop van elke veldwerkperiode worden door de CBS-interviewers de vragenlijsten van zowel de responsegroep als de non-responsegroep naar het CBS gestuurd. Tussen het tijdstip van het ontstaan van non-response in het veld en het tijdstip dat bij het CBS de desbetreffende non-response als zodanig is vastgesteld, zit een tijdsinterval van twee tot vier weken. Wanneer de non-responsegroep opnieuw benaderd moet worden, ontstaat

er, rekening houdend met het weer in het veld uitzetten van de non-responseadressen, een tijdsinterval van minimaal vier weken. Door deze organisatorische beperking is het onmogelijk de non-responsegroep te vragen naar gedetailleerde expositiegegevens, die betrekking hebben op een periode die zover in de tijd terug ligt. De uitkomsten zouden niet meer voldoende valide zijn. Vandaar dat de SWOV deze oplossing niet heeft gekozen.

Een andere mogelijkheid is dat in het veldwerk van het CBS-onderzoek een versnelde meldingsprocedure van de non-response wordt ingevoerd. Wellicht zou het CBS in staat zijn binnen een week na het ontstaan van een non-responsegeval het adres opnieuw te laten benaderen door een andere interviewer die zou moeten werken met een afwijkende benaderingsmethode (intensiever bezoek op meer verschillende dagen en tijdstippen). Deze oplossing zou een vergaande ingreep in het enquêteapparaat van het CBS betekenen. Bovendien kleven er nadelen aan het te zwaar belasten van potentiële respondenten. Hiervan kan een negatieve invloed uitgaan op de enquêtebereidheid, hetgeen de kans op response automatisch vermindert.

Het methodische probleem vloeit voort uit de vraagstelling en de steekproef- en benaderingsmethode zoals toegepast bij het CBS-onderzoek. Ook die moeten als vast gegeven worden beschouwd. Alleen in de benaderingsmethode zit enige speelruimte ten aanzien van dag en tijdstip van benaderen. Het onderling vergelijken van de uitkomsten van de primaire response met die van de secundaire response is immers de basis waarop de eventuele invloed van de non-response van het CBS-onderzoek op een wetenschappelijk verantwoorde wijze kan worden gekwantificeerd. Dat betekent dat het eerste en het tweede onderzoek zowel inhoudelijk als qua methode identiek moeten zijn.

Uit de literatuur is bekend dat het wijzigen van de vraagstelling en vormgeving van vragenlijsten een grote invloed kunnen hebben op de uitkomsten van enquêtes en de mate van response. Hetzelfde geldt voor wijzigingen in de enquêtemethode. Gegeven deze situatie was het onmogelijk om af te stappen van de werkmethode van het CBS zonder afbreuk te doen aan de doelstelling van het aanvullend onderzoek.

Er moest nu een keuze gemaakt worden tussen het uitvoeren van een beperkt onderzoek dat alleen informatie zou opleveren t.a.v. persoons- en andere kenmerken die van invloed zijn op de expositie, of het uitvoeren van een onderzoek dat identiek is aan het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag.

In het eerste geval zou men niets te weten komen over de expositie van de non-responsegroep. In het tweede geval zou men wel gegevens over de expositie kunnen verzamelen. Deze gegevens hebben de beperking dat zij geen betrekking hebben op de tijdsperiode waarin de oorspronkelijke non-response was ontstaan, maar op de actuele situatie. Hier staat tegenover dat op grond van een aantal veronderstellingen de mogelijkheid bestaat om met behulp van persoons- en andere kenmerken en aan de hand van de actuele expositie toch een schatting te maken van de expositie ten tijde van het niet responderen.

Uiteindelijk is gekozen voor het uitvoeren van een onderzoek dat in vrijwel alle facetten gelijk is aan het CBS-onderzoek.

4.2. Ontwikkeling benaderingsmethode non-responsegroep

In het deelonderzoek Non-response zijn personen, afkomstig uit de non-responsegroep van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag, opnieuw benaderd om te proberen ze alsnog te laten responderen. Hierdoor werd getracht de invloed van non-response op de uitkomsten van het CBS-onderzoek te verminderen. Tevens zou men inzicht kunnen krijgen in de verkeers- en vervoersprestatie van de oorspronkelijke non-responsegroep.

Het uitvoeren van onderzoek onder non-responsegroepen is een vrij zeldzame aangelegenheid. In de literatuur is weliswaar veel bekend over oorzaken van non-response in het algemeen, de kenmerken van de niet-responderende personen in vergelijking met de responsegroep en mogelijke oplossingen voor dit probleem. Maar de literatuur is voornamelijk beperkt tot commerciële onderwerpen en/of vragenlijsten zonder een door de respondent bij te houden dagboek. Er was totaal niets bekend over het effect van benaderen van de non-response. De SWOV diende derhalve bij de voorbereiding van het deelonderzoek Non-response uit te gaan van hypothesen.

Er werd verondersteld dat de response onder de non-responsegroep ca. 80% zou zijn, waardoor de totale response ca. 95% zou bedragen. Een dergelijke response rate werd redelijk geacht, omdat bij een schriftelijk verplaatsingsonderzoek in de Bondsrepubliek Duitsland na drie herinneringen een response van ca. 80% werd bereikt (ISB, 1974 t/m 1978). Door al gememoreerde organisatorische omstandigheden werd de non-responsegroep uit het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag pas twee tot drie maanden na het ontstaan van de non-response benaderd in het deelonderzoek Non-response. Er is van uitgegaan dat het verplaatsingsgedrag van de personen uit de non-responsegroep in de tussentijd niet veranderd is. Deze hypothese wordt echter sinds enige tijd discutabel geacht.

De non-response uit het onderzoek Verplaatsingsgedrag valt in drie hoofdgroepen onder te verdelen:

- a. Personen, die na driemaal herbezoek nog steeds niet thuis worden getroffen.
- b. Personen, die weigeren aan het onderzoek deel te nemen. In dit geval kunnen het zowel complete huishoudens als personen uit huishoudens zijn. De laatste groep behoort tot de zgn. partiële non-response.
- c. Personen die aan het onderzoek deelnemen, maar halverwege ophouden (vanwege bijvoorbeeld overbelasting, het te veel werk vinden): de zgn. uitval. Deze groep is ook een soort partiële non-response. Bij het deelonderzoek Non-response is aandacht besteed aan de twee eerstgenoemde hoofdgroepen, met de beperking dat individuele weigeraars behorende tot de onder b genoemde hoofdgroep niet opnieuw benaderd zijn. De reden waarom die individuele weigeraars en de uitval niet benaderd zijn, was het beschermen van de privacy. Daarnaast werd de kans om alsnog response te krijgen zeer klein geacht. Bij de uiteindelijke keuze uit de mogelijke benaderingsmethoden hebben aspecten als privacy-bescherming en kosten/baten afwegingen zwaar meegewogen. Er zijn twee verschillende benaderingsmethoden ontwikkeld, één voor de niet-thuisgroep en één voor de groep weigeraars. Het onderscheid tussen de niet-thuisgroep en de groep weigeraars was gebaseerd op de volgende veronderstelling. Personen be-

horende tot de niet-thuisgroep zouden meer mobiel zijn dan andere personen en derhalve moeilijker thuis te treffen. Personen behorende tot de groep weigeraars zouden met relatief weinig inspanning thuis te bereiken zijn maar vanwege bijvoorbeeld geringe verkeers- en vervoersprestatie het nut van deelname aan het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag niet inzien. De laatste categorie diende derhalve door gemotiveerde, ervaren veldmedewerkers benaderd te worden.

Bij de niet-thuisgroep ging het om de flexibiliteit in de dag en het tijdstip van benaderen. Bij de groep weigeraars ging het om het overtuigen van personen om alsnog aan het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag deel te nemen.

In de volgende paragrafen zijn de ontwikkelde benaderingsmethoden voor de niet-thuisgroep en de groep weigeraars weergegeven.

4.3. Benadering niet-thuisgroep

Uit de literatuur is bekend dat er personen zijn die niet open doen en de indruk wekken dat er op het betreffende adres niemand thuis is (Inter/view, 1978). Hoewel deze personen in feite te beschouwen zijn als weigeraars, worden zij wat de benaderingswijze betreft in het onderzoek beschouwd als niet-thuis.

De niet-thuisgroep diende maximaal viermaal mondeling benaderd te worden op verschillende dagen en tijdstippen. Wanneer bij het eerste bezoek personen niet thuis werden getroffen, dan diende men zo mogelijk bij de burens te informeren naar het tijdstip waarop de trefkans het grootst was. Ook moest naar de naam van het te bezoeken huishouden worden gevraagd in verband met eventuele telefonische of schriftelijke benadering in een latere fase van het onderzoek.

Indien de grootste trefkans binnen de redelijke bezoeken lag, namelijk overdag en in het begin van de avond, dan diende het huishouden op dat tijdstip weer mondeling benaderd te worden. Wanneer mondelinge benadering niet lukte, dan diende men via de telefoon een afspraak te maken om het doel van het onderzoek mondeling toe te lichten. In het geval dat op het betreffende adres geen telefoon aanwezig was, diende men een speciale brief achter te laten om langs deze weg tot een afspraak te komen (zie bijlage 2).

Aan het eind van deze benaderingscyclus konden de volgende situaties zijn ontstaan:

- de inspanningen hadden tot response geleid;
- de inspanningen hadden geen resultaat opgeleverd doordat de te benaderen personen nooit thuis waren;
- de inspanningen hadden geen resultaat opgeleverd doordat de benaderde personen hun medewerking weigerden.

Deed de laatstgenoemde situatie zich voor, dan werd de reden van weigering nader beschouwd. In het geval van een harde, principiële weigering werd de betreffende persoon niet verder benaderd.

Bestond de indruk dat het om een gelegenheidsweigering ging, dan werd de betreffende persoon nogmaals benaderd via de methode die voor de groep weigeraars was ontwikkeld.

4.4. Benadering groep weigeraars

Ook de groep weigeraars diende maximaal viermaal benaderd te worden. Indien weer werd geweigerd, moest worden nagegaan of het om een harde, principiële weigering ging dan wel om een gelegenheidsweiger-
ring.

Dit onderscheid is in de praktijk moeilijk te maken. Bij de instructie van de interviewers werd daarom op de volgende werkwijze aangedrongen. Men moest proberen het benaderingsgesprek zo lang mogelijk gaande te houden om erachter te komen om wat voor soort weigering het ging. Bij een gelegenheidsweigering diende een afspraak voor een gesprek op een ander tijdstip te worden gemaakt. Bij een harde, principiële weigering diende op een ander tijdstip geprobeerd te worden eventueel andere personen van het betreffende huishouden te benaderen. Dit benaderen zou door een andere enquêteur/enquêtrice moeten worden uitgevoerd. Als ook deze tweede benaderingscyclus geen succes had, moest het adres telefonisch door een medewerker van het hoofdkantoor van het uitvoerende onderzoekbureau benaderd worden. Indien geen telefoon aanwezig was, diende het adres door het uitvoerende onderzoekbureau schriftelijk te worden benaderd. Blevende inspanningen zonder resultaat, dan werd gepoogd het vraag-
gesprek onverkort schriftelijk te voeren. Als ook dat niet lukte,

moest als laatste poging getracht worden een verkorte versie van de oorspronkelijke vragenlijsten van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag ingevuld te krijgen. De vragenlijst die hierbij gebruikt zou moeten worden, bevatte uitsluitend die vragen uit het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag die relevant zijn voor het bepalen van risico in het verkeer (zie bijlage 2).

Indien een oorspronkelijke weigeraar tijdens de uitvoering van het veldwerk van het deelonderzoek Non-response niet thuis werd getroffen, moest het uitvoerende onderzoeksbureau in eerste instantie de methode toepassen die ontwikkeld is voor de niet-thuisgroep.

5. SELECTIE EN TRAINING VAN DE INTERVIEWERS

In de literatuur over non-response wordt gewezen op het feit dat onderzoek onder non-responsegroepen de inzet van goed getrainde en ervaren interviewers noodzakelijk maakt (Inter/view, 1978). Dit vanwege de moeilijkheidsgraad van dergelijk onderzoek. Uit de praktijk blijkt dat niet elke goede interviewer ook een goede instelling en benaderingswijze heeft bij het uitvoeren van een non-response-onderzoek. Vooral het punt van de mentale hardheid speelt hierbij een grote rol, maar ook handigheid is een belangrijke factor. Het uitvoerende onderzoeksbureau, de NV v/h Ned. Stichting voor Statistiek (NSS) beschikte, op het moment dat de voorbereidingen van het onderzoek een aanvang namen, niet over een handzaam overzicht van de voor het deelonderzoek Non-response geschikte interviewers. Daarom is een selectieprocedure ontwikkeld, die in een aantal stappen is onder te verdelen.

5.1. Selectie van interviewers

De eerste fase van de selectie bestond uit het inventariseren van potentiële gegadigden. Hiertoe werd door het onderzoeksbureau aan de hand van bestaande overzichtskaarten een lijst samengesteld. Daarbij werd gelet op lage non-response in het veld en kwaliteit van het werk in relatie tot moeilijkheidsgraad van het soort onderzoek en de regio waarin het veldwerk werd verricht. Met name de regio kan van grote invloed zijn. De bereidheid aan enquêtes mee te werken is in de drie grootste steden lager dan in de rest van het land. Ook in orthodoxe, godsdienstige gebieden als de Veluwe en sommige delen van de provincie Zeeland is de enquêtebereidheid lager dan het gemiddelde voor heel Nederland.

Het beoordelen van de resultaten van de interviewers in de tijdsperiode voorafgaande aan de voorbereiding van het deelonderzoek Non-response vond plaats aan de hand van een aantal geselecteerde enquêtes:

- alleen op landelijke schaal uitgevoerde enquêtes telden mee;
- de steekproeven dienden ten minste 1000 personen te omvatten om onderlinge vergelijkingen van response rates mogelijk te maken.

- de enquêtes dienden betrekking te hebben op sociaal, maatschappelijk of wetenschappelijk onderzoek zoals bijvoorbeeld belevingsonderzoek woonkernen, achtergronden milieuge drag, onderwijs en sociaal milieu.

De interviewers moesten voldoen aan de volgende selectiecriteria: zij dienden aan tenminste zeven van dergelijke enquêtes te hebben meegewerkt en daarbij tenminste 80 vraaggesprekken te hebben gevoerd; daarnaast moesten zij een response van minstens 80% hebben gehaald.

Per interviewer werd het behaalde percentage response uitgerekend. Het gevonden percentage werd gewogen met een factor die betrekking heeft op de gemiddelde enquêtebereidheid in een bepaalde regio of gemeente. De wegingsfactoren waren:

- voor normale gebieden : factor 1,0
- voor kerkelijk orthodoxe gebieden : factor 1,2
- voor Den Haag en Rotterdam : factor 1,4
- voor Amsterdam : factor 2,0

Uiteindelijk kwam een lijst tot stand met de namen van ca. 2000 interviewers. Daarnaast werd door het onderzoeksbureau aan zijn ca. 90 rayonhoofden gevraagd, wie op grond van hun ervaring in aanmerking kwamen om aan onderzoek met een hoge moeilijkheidsgraad mee te werken. Het onderzoeksbureau verzamelde langs deze weg ca. 180 namen van interviewers.

De twee lijsten werden onderling vergeleken. Dit resulteerde in 146 namen die op beide lijsten voorkwamen.

De tweede fase van de selectie bestond uit het toesturen en laten invullen van speciaal voor de selectie ontwikkelde vragenlijsten. Nadien werden de ingevulde vragenlijsten in hun onderlinge samenhang beoordeeld. Doel was een duidelijk inzicht te krijgen in de handigheid en mentale hardheid van de in eerste instantie geselecteerde interviewers. Beide aspecten werden via aparte vragenlijsten aan een onderzoek onderworpen.

De handigheid (vragenlijst S) werd beoordeeld aan de hand van vragen over:

- het noemen van moeilijke situaties in het veldwerk en het persoonlijk reageren daarop;
- de handelwijze bij het opvangen van een weigering;
- de wijze waarop het aantal weigeringen kan worden verminderd;
- hoe handig en overredend men zich vindt in het veldwerk.

De mentale hardheid (vragenlijst M) werd beoordeeld aan de hand van vragen over:

- hoe vervelend men het voor zichzelf vindt om een weigering te moeten accepteren;
- of een weigering bij het normale werk hoort of dat men het als een persoonlijk falen beschouwt;
- of een weigering invloed heeft op volgende interviews.

Beide vragenlijsten, in onderling overleg tussen het onderzoeksbureau en de SWOV ontwikkeld, zijn als bijlage 3 aan dit rapport toegevoegd.

In totaal werden van 124 personen ingevulde vragenlijsten ontvangen. Het beoordelen van de antwoorden op de gestelde vragen vond plaats aan de hand van door de SWOV en het onderzoeksbureau ontwikkelde antwoorden en de rangorde die daarbij in voorkomende gevallen als leidraad gehanteerd moest worden.

De beoordelingscriteria en de vooraf opgestelde beantwoording van de gestelde vragen waren niet geheel objectief vast te stellen. In bijlage 4 zijn de beoordelingscriteria en de antwoorden weergegeven. Door het uitvoerende onderzoeksbureau en de SWOV werd separaat nagegaan (zonder dat men de naam wist van de desbetreffende interviewer) of de gegeven antwoorden positief of negatief moesten worden geïnterpreteerd. Bij een afwijkend oordeel werd de beoordeling bediscussieerd om tot overeenstemming te komen. In twijfelgevallen werd altijd negatief beslist. Uiteindelijk werden de antwoorden van 70 interviewers voldoende positief beoordeeld om hen eventueel aan het deelonderzoek Non-response mee te laten werken.

De derde fase van de selectie bestond uit het toezenden en laten beantwoorden van een lijst met acht gefingeerde veldwerksituaties - vragenlijst C (zie bijlage 5). De 70 overgebleven interviewers werd verzocht de meest geschikte oplossingen voor die acht gevallen te bedenken.

Ook de acht gefingeerde gevallen zijn door het onderzoeksbureau in samenwerking met de SWOV samengesteld, evenals de daarbij behorende ideaal geachte oplossingen. Deze ideaal geachte oplossingen zijn in bijlage 6 weergegeven.

Bij wijze van controle is vragenlijst C ook toegezonden aan een aantal interviewers die geen deel uitmaakten van de geselecteerde groep. De antwoorden van de 70 geselecteerde interviewers waren goed tot uitstekend. Die van de niet geselecteerde interviewers lieten veel te wensen over. Hierin kon een aanleiding worden gezien om de bij de selectie toegepaste procedure als succesvol te beschouwen. Uiteindelijk zijn de 70 geselecteerde interviewers toegelaten tot de training- en instructiebijeenkomsten ten behoeve van het deelonderzoek Non-response.

5.2. Training van de definitief geselecteerde interviewers

De opbouw van de trainings- en instructiebijeenkomsten voor het deelonderzoek Non-response was vooral gericht op het motiveren van interviewers teneinde tot een zo hoog mogelijke response te komen. De bijeenkomsten weken af van "normale" instructiebijeenkomsten zowel qua opbouw, inhoud als tijdsduur (4 tot 5 uur). Vandaar dat in deze paragraaf een schematisch overzicht van de opbouw van de bijeenkomsten wordt weergegeven.

Schematisch overzicht:

- a. Aangeven van het doel van het deelonderzoek Non-response. Uitgebreid terwille van de motivatie.
- b. Nagaan hoe groot de motivatie in de groep is.
- c. Aangeven van het belang van mentale hardheid. De volgende onderwerpen werden behandeld:
 - doordouwen;
 - het onder geen voorwaarde afgeschrikt worden;
 - het incasseren van een weigering.
- d. Aangeven van het belang van handig optreden. De volgende onderwerpen kwamen aan de orde:
 - het onderkennen van een principiële weigering versus een gelegenhedeweigering;

- het onmiddellijk omzetten van een gelegenheidsweigering in een afspraak;
- het ontleden van een min of meer principiële weigering: de gebruikte kreten versus het te geven tegenspel (ontlenen aan zelf genoemde praktijkvoorbeelden); nogmaals het handig inspelen op alle mogelijke situaties.
- e. Nagaan hoe in de groep mentale hardheid en situationele handigheid overgekomen zijn. Dit door middel van een rollenspel.
- f. Gang van zaken.
- g. Instructie en vragenlijsten (uiteenzetting van wat er moet worden ingevuld en op welke wijze).

Voor het uitvoeren van de selectie, training en instructie was maar weinig tijd beschikbaar. Aanvankelijk had het CBS bezwaren tegen het uitvoeren van een non-responseonderzoek. Het CBS staat namelijk in principe niet toe dat eenmaal door zijn medewerkers bezochte steekproefadressen worden afgestaan aan derden. Hierbij geldt het zwaarwegende argument dat het CBS geen aanleiding wil geven tot het vestigen van de mening dat de privacy van respondenten wordt aangetast.

Eind juli 1978 werd duidelijk dat het belangrijkste bezwaar van de zijde van het CBS weggenomen was c.q. op relatief korte termijn op een aanvaardbare wijze teniet gedaan kon worden.

Met de voorbereiding van de eerste fase van de selectie is eind juli 1978 gestart. Eind augustus 1978 werd de tweede fase gestart met het verzenden van de vragenlijsten S en M. Het beoordelen van de antwoorden vond plaats in de eerste helft van de maand september 1978. De derde fase van de selectie werd eind september uitgevoerd. In oktober 1978 werden vijf trainings- en instructiebijeenkomsten gehouden ter afsluiting van de voorbereiding van het deelonderzoek Non-response.

6. UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

6.1. Werkprocedure CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag

Het CBS distribueert de steekproefadressen die in een periode van vier weken bezocht moeten worden onder de interviewers. De interviewer stuurt een brief aan de bewoners van het te bezoeken adres. In de brief wordt het doel van het onderzoek uiteengezet en wordt een voorstel voor een bezoek met vermelding van datum en tijdstip gedaan. De bewoners van het te bezoeken adres kunnen contact opnemen met de interviewer voor het maken van een andere afspraak of het inwinnen van aanvullende informatie.

Indien niet wordt gereageerd, bezoekt de interviewer het adres op de voorgestelde datum en tijd. In het eerste gesprek wordt na een introductie van het onderzoek gevraagd om medewerking. Wanneer deze wordt verleend, vult de interviewer ter plaatse het huishoudformulier (het zgn. omslagformulier) in. Vervolgens wordt uitgelegd hoe de bewoners van het adres de persoonsvragenlijst en het daaraan gekoppelde verplaatsingsboekje (B-formulier) moeten invullen. De in het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag gehanteerde formulieren zijn te vinden in bijlage 2. Aan het einde van het eerste gesprek wordt door de interviewer een afspraak gemaakt voor het ophaalgesprek. Dit kan drie tot vier dagen na het eerste gesprek zijn, afhankelijk van het aantal dagen dat men verplaatsingen moet invullen (twee of drie dagen). Tijdens het ophaalgesprek worden de ingevulde vragenlijsten en verplaatsingsboekjes globaal doorgenomen.

In het geval dat de bewoners op de afgesproken dag en tijd niet thuis zijn, wordt het adres maximaal tweemaal herbezocht. Heeft dan nog steeds geen gesprek plaatsgevonden, dan wordt het adres beschouwd als een non-responseadres. Ook adressen waar alle bewoners weigeren aan het onderzoek mee te doen, worden beschouwd als non-responseadressen. Deze twee categorieën zijn in het deelonderzoek Non-response benaderd.

Lezers die meer willen weten over het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag, kunnen zich wenden tot het hoofdafdeling Verkeer en Vervoer van het CBS.

6.2. Uitvoering veldwerk deelonderzoek Non-response

In het veldwerk is met de formulieren van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag gewerkt om de expositiegegevens vergelijkbaar te houden.

De 70 geselecteerde interviewers hadden tot taak de non-response-adressen te benaderen die vanaf 14 augustus 1978 (start veldwerkperiode 9) tot en met 31 december 1978 (einde veldwerkperiode 13) tijdens het veldwerk van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag zouden ontstaan. Elke veldwerkperiode omvat vier weken.

Het veldwerk van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag gedurende de perioden 9 t/m 11 werd uitgevoerd door interviewers van het CBS. Het veldwerk gedurende de perioden 12 en 13 werd overgenomen door het uitvoerende onderzoeksbureau NSS. Dit gebeurde in het kader van het deelonderzoek Validiteit, waarin onderzoek werd verricht naar vergeten verplaatsingen en de nauwkeurigheid van verplaatsingsafstanden.

In het deelonderzoek Non-response is de non-response van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag over de periode van medio augustus 1978 tot en met december 1979 benaderd. Dit gebeurde in de periode van november 1978 tot en met maart 1979. In alle gevallen bestond er een tijdsinterval van twee tot drie maanden tussen de benadering in het kader van het CBS-onderzoek en de benadering in het kader van het non-responseonderzoek.

De duur van het tijdsinterval werd bepaald door organisatorische redenen. In het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag ontstaat in het veldwerk een non-responsegeval. Het adres van het non-responsegeval met de bijbehorende enquêteformulieren wordt na afloop van een veldwerkperiode aan het CBS teruggezonden. Het CBS verzamelt de non-responseadressen en stuurt ze in gedeelten toe aan het externe onderzoeksbureau (NSS). Dit onderzoeksbureau zet op zijn beurt de non-responseadressen in het veldwerk uit.

Door het feit dat het veldwerk met behulp van twee verschillende instanties, het CBS en de NSS, moest worden uitgevoerd, ontstond

een langer tijdsinterval tussen de twee gescheiden benaderingscycli dan wanneer het veldwerk door één instantie zou zijn uitgevoerd.

Naast de non-responseadressen werden ook een aantal partiële non-responsegevallen uit de veldwerkperiode 12 en 13 benaderd. Dat hetzelfde niet gebeurde met de partiële non-responsegevallen afkomstig uit de veldwerkperiodes 9 t/m 11 was een gevolg van het feit dat het CBS daartoe geen toestemming verleende. Redenen daarvoor waren:

- aantasting van de privacy;
- het grote verschil in tijd tussen de eerste benadering in het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag en de eventuele benadering in het deelonderzoek Non-response.

De SWOV heeft in samenwerking met de NSS ten behoeve van controle op het verloop van het veldwerk en op de kosten van het veldwerk een adresverantwoordingsformulier ontworpen. Op het formulier moest elke activiteit die door een interviewer of door het onderzoeksbureau verricht was om een interview te krijgen, worden aangetekend. Het formulier is als bijlage 7 aan dit rapport toegevoegd.

Met behulp van de via het formulier verzamelde gegevens kan achteraf geanalyseerd worden wat de extra inspanningen in het veld boven de normale veldwerkprocedure van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag hebben opgeleverd.

In de praktijk is gebleken dat de twee verschillende benaderingsmethoden die ontwikkeld waren voor de niet-thuisgroep en de groep weigeraars, niet volledig konden worden toegepast. Met name het inschakelen van andere interviewers dan de oorspronkelijk aangewezenen stuitte op praktische problemen; o.a. waren er niet voldoende interviewers beschikbaar.

Daarnaast is in de uitvoering van het veldwerk rekening gehouden met de enquête-ethiek zoals deze door het CBS wenselijk werd geacht. Dit heeft ertoe geleid dat bij het stroomlijnen van de veldwerkprocedures aandacht is besteed aan het verlagen van de enquêtebelasting, vooral bij de groep personen die in het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag om principiële redenen had geweigerd. Voorts moest er voor worden gezorgd dat er geen geforceerde response kwam, waardoor de

validiteit van de antwoorden aangetast zou worden. Dit heeft er toe geleid dat de oorspronkelijk opgestelde veldwerkprocedure (bijlage 8) ingekort is, zodat eerder werd overgegaan tot het toesturen van de verkorte schriftelijke vragenlijst. Daarbij is gebruik gemaakt van zowel telefonische als schriftelijke rappels. Verder is in de loop van de uitvoering van het veldwerk een benaderingsmethode ontwikkeld voor de partiële non-responsegevallen uit de veldwerkperioden 12 en 13. Deze methode is in bijlage 9 schematisch weergegeven.

7. VOORLOPIGE RESULTATEN VAN HET NON-RESPONSEONDERZOEK

7.1. De steekproef

In totaal had het uitvoerende onderzoeksbureau 2476 adressen te bezoeken. Daarvan waren er 1432 afkomstig uit de veldwerkperioden 9 t/m 11 en 1044 uit de veldwerkperioden 12 en 13 (deelonderzoek Validiteit). Het veldwerk van het deelonderzoek Non-response was gepland in de tijdsperiode van begin november 1978 tot medio maart 1979. Vanwege onzekerheden over de financiering van het project en de slechte weersomstandigheden, met name in het begin van 1979, is de planning niet geheel gehaald. In 1978 zijn ca. 1000 adressen bezocht en in 1979 ca. 1100. Het veldwerk van het onderzoek is medio april 1979 afgesloten.

Door het ontbreken van een sluitende adresverantwoording is het nog niet mogelijk een sluitende verklaring te geven van het verschil tussen de 2476 te benaderen adressen en de ca. 2150 adressen die volgens opgave van het uitvoerende onderzoeksbureau zijn bezocht. De kosten van het onderzoek waren aan een bepaald maximum gebonden. Aangezien de kosten vooraf niet te begroten waren, is er gedurende het verloop van het veldwerk een stringent toezicht op uitgeoefend. Vanwege de kostenontwikkeling heeft het onderzoeksbureau tijdens de uitvoering van het onderzoek zonder overleg besloten een aantal adressen, waaronder ook woonadressen, niet meer te bezoeken. Hierdoor is onzekerheid ontstaan over de betekenis van de uitkomsten van het deelonderzoek Non-response. Het onderzoeksbureau kon nog geen sluitende adresverantwoording geven doordat enkele adresverantwoordingskaarten (bijlage 8) ontbreken en andere niet volledig zijn ingevuld. Wel is geconstateerd dat het onderzoeksbureau vrijwel alle adressen uit de veldwerkperioden 9 t/m 11 heeft bezocht en dat het verschil tussen te benaderen en benaderde adressen betrekking heeft op de veldwerkperioden 12 en 13.

Tot nu toe heeft het onderzoeksbureau ca. 2000 adressen verantwoord. Op grond van tussentijds door het onderzoeksbureau verstrekte gegevens is echter bekend dat er meer adressen zijn bezocht. Er is overleg gaande om alsnog te komen tot een sluitende adresverant-

woording. Hiertoe zou een nieuwe registratie, gebaseerd op de enquêteformulieren die in het bezit van het CBS zijn, moeten worden opgezet. De kwestie van de adresverantwoording heeft tot nu toe zoveel tijd gekost dat het project ernstig is vertraagd. Desalniettemin geven de nu bekende voorlopige steekproefaantallen reeds een duidelijk beeld van verdeling van de response en non-response. In tabel 1 is het voorlopige resultaat weergegeven, onderverdeeld naar oorspronkelijke reden van non-response.

Uit de tabel is af te leiden dat de responsequote bij de oorspronkelijke non-responsecategorie "geen contact mogelijk" het grootst is geweest. De totale response gebaseerd op de voorlopige adresverantwoording is: $\frac{894}{2441 - 396} = 43,7\%$. Dit is een resultaat dat sterk beneden de in paragraaf 3.2. uitgesproken verwachting van 80% ligt. De definitieve adresverantwoording kan hoogstens een toename van de response te zien geven tot $\frac{923 + 75}{2476 - 396} = 48\%$.

Door de tegenstrijdige getallen die het onderzoeksbureau in 1979 in haar tussentijdse en voorlopig afsluitende adresverantwoording(en) aan de SWOV heeft gerapporteerd lijkt een diepgaande analyse en rapportage van de resultaten van het veldwerk in termen van response op dit moment nog niet verantwoord.

De response op de verkorte vragenlijst bedroeg slechts 12% van de uitgezette vragenlijsten. Dit lage responseniveau heeft automatisch tot gevolg dat een uitspraak over het effect van de expositie van de resterende non-response op het totaal uiterst moeilijk zal zijn. Van 18% van de door het CBS benaderde personen, namelijk de blijvende non-response, is niets over hun expositie bekend. Hooguit zal een gedetailleerde analyse van de secundaire en de tertiaire response (op de verkorte vragenlijst) en de persoonskenmerken van de blijvende non-response aanwijzingen kunnen geven over de expositie van de resterende non-response.

Volgens voorlopige gegevens van het uitvoerende bureau is ruim 50% van de oorspronkelijke niet-thuisgroep tot response gebracht en ca. 45% van de oorspronkelijke groep weigeraars.

De voorlopige responsescores voor een aantal subgroepen zijn als volgt:

adres onvindbaar	ca. 20%
adres onbewoond	ca. 20%
men deed niet open	ca. 50%
was toen met vakantie	ca. 60%
taalbarrière	ca. 30%
alleenstaande en ziek	ca. 20%
familieomstandigheden	ca. 80%
drukke zaak	ca. 40%
weigering zonder motief	ca. 40%
geen interesse	ca. 45%
voelt zich te oud	ca. 40%
al eerder meegedaan	ca. 50%
bang voor verkeerd gebruik	ca. 50%

Deze scores bevestigen sommige uitkomsten uit de literatuur: het aantal blijvende pertinente weigeraars is minder dan 10% (ca. 60% van de pertinente weigeraars bleef weigeren en zij maakten ca. 6% van de steekproef uit); een aantal tijdelijke oorzaken lost zichzelf na verder herbezoek gedeeltelijk op (onbewoonde adressen, vakantie, ziekte, familieomstandigheden) en mensen met geen interesse kunnen alsnog gemotiveerd worden.

Voorts blijkt dat de meeste onvindbare adressen onvindbaar blijven; bij ongeveer de helft van degenen die oorspronkelijk, volgens de interviewer, de deur niet open deden wordt uiteindelijk wel opengedaan; en het te druk hebben kan ook van voorbijgaande aard zijn. Bij ca. 50% van de uiteindelijke non-response was de reden identiek aan de reden die opgegeven werd in het CBS-onderzoek.

Het onderzoeksbureau zal op korte termijn een sluitende adresverantwoording moeten geven, zodat een definitief rapport over het deelonderzoek Non-response kan verschijnen. Daarin zal ook een uitvoerige verantwoording worden opgenomen van het verloop en de uitvoering van het veldwerk.

7.2. Analyse van de verzamelde gegevens

In de opzet van het onderzoek is voorzien dat het CBS zorg zou dragen voor de verwerking van de verzamelde gegevens en medewerking zou verlenen aan de analyse van de gegevens.

Bij aanvang van het deelonderzoek Non-response is gerekend op een hoge response (80%) onder de oorspronkelijk non-responsegroep. Hierop is de analyse van de gegevens gebaseerd, namelijk het onderling vergelijken van met name de verkeers- en vervoersprestatie van de primaire responsegroep met die van de secundaire responsegroep.

Wanneer met behulp van chi-kwadraattoetsen statistisch significante verschillen gevonden werden, dan zouden die verschillen mede vanwege de te behalen hoge response als basis dienen voor het ontwikkelen en berekenen van correctiefactoren non-response. Doordat de response nog geen 50% was, is het toepassen van correctiefactoren op non-response twijfelachtig geworden. Desondanks is toch de analyse van de verzamelde gegevens ter hand genomen.

Vanwege de geringe aantallen gesprekken die per afzonderlijke maand van het jaar zijn gehaald, is afgezien van de oorspronkelijke analyseopzet, nl. het onderling vergelijken van uitkomsten per afzonderlijke maand. Een opgave van het CBS van de secundaire response naar maand van het jaar is in tabel 2 weergegeven.

Volgens de voorlopige vergelijking door het CBS tussen de primaire en secundaire response over de maanden november en december, herwogen naar dag van de week, was zowel het gemiddelde aantal verplaatsingen als de gemiddeld afgelegde afstand per persoon lager in de secundaire response dan in de primaire response.

Tijdens de uitvoering van het veldwerk van het deelonderzoek Non-response ontstond het inzicht dat door het werken met twee verschillende soorten enquêteformulieren (in 1978 een ander formulier dan in 1979) het analyseren van de verzamelde gegevens in twee gescheiden fasen moest worden uitgevoerd. Uit de literatuur blijkt namelijk dat het ontwerp van vragenlijsten invloed heeft op de response van enquêtes.

Omdat het percentage secundaire response veel kleiner was dan verwacht en omdat de aantallen gesprekken per afzonderlijke maand gering waren, heeft de SWOV in samenwerking met het CBS een nieuwe analyse-opzet gemaakt. In eerste instantie wordt de secundaire response uit de periode van januari t/m maart 1979 geanalyseerd. Doel hiervan is te onderzoeken in hoeverre met behulp van de secundaire response een schatting te maken valt van de invloed van de blijvende non-response op de expositie. Indien blijkt dat die invloed te bepalen is, dan wordt overwogen alsnog de primaire en secundaire response van de afzonderlijke maanden november 1978 t/m maart 1979 te analyseren. De nieuwe analyse-opzet omvat tevens een vergelijking van de socio-demografische kenmerken van primaire response, secundaire response en blijvende non-response, alsmede een vergelijking tussen de totale steekproef van het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag en de totale bevolking.

LITERATUUR

ISB (1974 t/m 1978). Kontiv, eine bundesweit angelegte schriftliche kontinuierliche Erhebung zum Verkehrsverhalten. Institut Socialdata Brög, München, 1974 t/m 1978.

Inter/view (1978). Rondje non-response van de Inter/view groep.
Inter/view b.v., Amsterdam, 1978.

Oorspronkelijke reden non-response door CBS en NSS opgegeven	Totaal aantal te verantwoor- den adressen	Response	Non-response ³⁾				Nog niet door de NSS verantwoorde adressen
			partiële non-response	geen contact mogelijk	niet in staat tot gesprek	weigering	
Geen contact mogelijk (waaronder 396 niet-woonadressen)	938	329	11	337	27	74	160
Niet in staat tot gesprek	352	142	11	28	76	51	44
Weigering	1054	423	30	58	34	379	130
Reden onbekend	97						97
Reden nog niet uitgewerkt	-						
Totaal	2441 ¹⁾	894 ²⁾	52	423	137	504	431

1) Volgens een telling van het CBS bedraagt het aantal 2476 adressen

2) Volgens een telling van het CBS bedraagt het aantal 923 adressen

3) Van de totale non-response hebben 75 huishoudens alsnog gerepsondeerd via de verkorte vragenlijst

Tabel 1. Voorlopig resultaat deelonderzoek Non-response, gebaseerd op de bij de NSS aanwezige adresverantwoordingskaarten

Maand van het jaar	Aantal secundaire responseadressen
november 1978	347
december 1978	100
januari 1979	180
februari 1979	164
maart 1979	123
april 1979	9
totaal	923

Tabel 2. De verdeling van de secundaire response naar maand van het jaar.

BIJLAGE 1: DE MOGELIJKE INVLOED VAN NON-RESPONSE

In het CBS-onderzoek Verplaatsingsgedrag wordt gewerkt met maandelijkse steekproeven met een omvang van 1100 tot 1300 adressen. Op grond van een dergelijke steekproef kan het aantal potentieel te ondervragen personen van 11 jaar en ouder geschat worden op circa 2585 tot circa 3055.

In deze bijlage zal aan de hand van een rekenvoorbeeld worden nagegaan wat de invloed van non-response kan zijn. Daarbij wordt uitgegaan van een steekproef van 4000 personen. Dit aantal is gekozen om een populatieverdeling te krijgen waar makkelijk mee te rekenen is (zie tabel 1). Verder is uitgegaan van de hypothese dat leeftijd en urbanisatiegraad van de woonplaats de belangrijkste variabelen zijn die het verplaatsingsgedrag beïnvloeden. Daarnaast is een fictieve maar enigszins met het verwachtingspatroon overeenstemmende verdeling van non-response en gemiddeld aantal verplaatsingen per persoon per dag gehanteerd.

Een cijfermatige uitwerking van de invloed van non-response geeft de volgende uitkomsten te zien.

In tabel 1 is de fictieve steekproefverdeling bij 100% response voor een willekeurige maand in het jaar bij $n = 4000$ weergegeven.

Urbanisatiegraad	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
3 grootste steden	120	120	160	200	80
middelgrote steden + ov. forensengem.	200	200	240	280	120
kleine steden, niet- stedelijke industrie- gemeenten	280	240	240	280	80
platteland	280	240	240	280	120
totaal	880	800	880	1040	400

Tabel 1. Fictieve verdeling van steekproef naar leeftijdsklasse en urbanisatiegraad van de woongemeente, afgerond op tientallen personen (bron: minicensus 1977, INTERACT, Dongen).

Stel: - jongeren maken gemiddeld meer verplaatsingen dan ouderen;
 - personen in de drie grootste steden maken gemiddeld minder verplaatsingen dan personen in andere gemeenten.

Dan zou het gemiddelde aantal verplaatsingen per persoon per dag kunnen zijn zoals aangegeven in tabel 2.

Urbanisatiegraad	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
3 grootste steden	2,5	3	4	3	1,5
middelgrote steden + ov. forensengem.	3	4	4	3	2
kleine steden, niet- stedelijke industrie- gemeenten	3	3,5	4	3,5	1,5
platteland	3	3,5	4	3	2

Tabel 2. Gemiddeld aantal fictieve verplaatsingen per persoon per dag.

Uit de tabellen 1 en 2 kunnen de aantallen verplaatsingen per leeftijdsklasse worden berekend, verdeeld naar urbanisatiegraad van de woongemeente. Het resultaat is te zien in tabel 3.

Urbanisatiegraad	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
3 grootste steden	300	360	640	600	120
middelgrote steden + ov. forensengem.	600	800	960	840	240
kleine steden, niet- stedelijke industrie- gemeenten	840	840	960	960	120
platteland	960	1080	960	840	240
totaal	2700	3080	3520	3240	720
gem. aantal verpl.	3,07	3,85	4,00	3,12	1,80

Tabel 3. Aantallen verplaatsingen per leeftijdsklasse, verdeeld naar urbanisatiegraad.

Urbanisatiegraad	<13 jaar			13-24 jaar			25-39 jaar			40-64 jaar			≥65 jaar		
	resp.	n.t.	weig.	resp.	n.t.	weig.	resp.	n.t.	weig.	resp.	n.t.	weig.	resp.	n.t.	weig.
3 grootste steden	90	0	30	90	5	25	110	15	35	140	10	50	50	5	25
middelgrote steden + ov. forensengem.	155	0	45	150	15	35	170	25	45	200	15	65	80	10	30
kleine steden, niet- stedelijke industrie- gemeenten	215	5	60	190	10	40	180	15	45	210	15	55	60	5	15
platteland	220	5	55	190	15	35	175	15	50	225	10	45	100	5	15

Tabel 4. Fictieve steekproefsamenstelling bij 75% response (resp. = response; n.t. = niet thuis; weig. = weigeraars).

Op basis van tabel 1 kan een fictieve steekproefverdeling bij 75% response worden berekend. De resultaten zijn te zien in tabel 4. In de tabel is tevens een onderscheid gemaakt naar de niet-thuisgroep en de groep weigeraars (zie ook hoofdstuk 3 van het rapport).

Uitgaande van verschillende hypothesen kan nu berekend worden wat de invloed van de non-response zal zijn:

a. Stel:

- de niet-thuisgroep maakt gemiddeld één verplaatsing per dag meer dan de responsegroep;
- de groep weigeraars maakt gemiddeld evenveel verplaatsingen per dag als de responsegroep.

Bij een response van 75% zullen dan de volgende afwijkingen ontstaan t.o.v. 100% response.

	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
gem. aantal verplaatsingen per persoon per dag bij 75% response	3,05	3,78	3,89	3,05	1,72
afwijking t.o.v. 100% response	-1%	-2%	-3%	-2%	-4%

b. Stel:

- de niet-thuisgroep maakt gemiddeld twee verplaatsingen per dag meer dan de responsegroep;
- de groep weigeraars maakt gemiddeld evenveel verplaatsingen per dag als de responsegroep.

Dan zijn de afwijkingen t.o.v. 100% response als volgt:

	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
gem. aantal verplaatsingen bij persoon per dag bij 75% response	2,98	3,68	3,77	2,93	1,58
afwijking t.o.v. 100% response	-3%	-4%	-6%	-6%	-12%

Uit de rekenvoorbeelden a. t/m c. valt af te leiden dat er relatief grote schommelingen in de onderlinge afwijkingen kunnen ontstaan naar gelang de gekozen uitgangspunten.

De gevonden afwijkingen zeggen op zich nog niets over het eventueel aanwezig zijn van significante afwijkingen tussen de verschillende cijferreeksen.

Vandaar dat op de afwijkingen in rekenvoorbeeld c. een chi-kwadraat toets is toegepast. Hierbij is uitgegaan van het totale aantal verplaatsingen naar leeftijdsklasse zoals vermeld in tabel 3.

	<13 jaar	13-24 jaar	25-39 jaar	40-64 jaar	≥65 jaar
totaal aantal verpl. bij 100% response n = 13260	2700	3080	3520	3240	720
totaal aantal verpl. bij 75% response en gemiddelde waarden van IC n = 9425	2025	2280	2390	2270	460

De berekende waarde voor chi-kwadraat is 20,33 hetgeen bij 4 vrijheidsgraden neerkomt op een significantie tot op 99%-niveau.

BIJLAGE 2: VRAGENLIJSTEN CBS-ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG EN
VERKORTE VRAGENLIJST DEELONDERZOEK NON-RESPONSE

centraal bureau voor de statistiek

hoofdafdeling
Persoons- en
gezinsenquête

uw brief van:

ons nummer:
H.01575-78-S-S8

onderwerp: ~~voorborg~~ **heerlen,**
onderzoek verplaatsings-
gedrag

M.,

Bij het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt sinds januari 1978 onderzoek gedaan naar de manier waarop personen in Nederland deelnemen aan het verkeer. Welke afstanden worden er afgelegd door voetgangers, automobilisten, fietsers en gebruikers van het openbaar vervoer? Op welke tijden is men onderweg, en waar gaat men naar toe?

Dit onderzoek is erg belangrijk voor het oplossen van diverse problemen. Denkt U maar aan vraagstukken als verkeersveiligheid, filevorming, bescherming van voetgangers en milieu.

Het C.B.S. vraagt ook Uw medewerking aan dit onderzoek. Als U dat goed vindt, zal een van onze enquêtrices U dezer dagen bezoeken voor het stellen van een aantal vragen over de manier waarop U zich doorgaans verplaatst. Ook als U door omstandigheden, leeftijd of ziekte, zelden of nooit buiten de deur komt wil zij toch graag een paar vragen aan U stellen.

Onderaan deze brief vindt U het voorstel voor een bezoek en naam, adres en telefoonnummer van de enquêtrice. Uw adres (niet Uw naam) hebben wij volkomen willekeurig overgenomen uit het register van woonadressen.

Uiteraard zullen alle gegevens, die U aan het C.B.S. verstrekt, vertrouwelijk behandeld worden.

(z.o.z.)

Mevrouw : _____

Adres : _____

Telefoon: _____

Stelt U voor _____ dag _____ voormiddag/middag/avond

voorborg, prinses beatrixlaan 428
postbus 959
2270 AZ voorburg
telefoon: 070-694341
telex: 32692 cbs nl
telegramadres: statistiek voorburg

heerlen, kloosterweg 1
postbus 4481
6401 CZ heerlen
telefoon: 045-736666
telex: 56724 cbsnl
telegramadres: statistiek heerlen

Het C.B.S. maakt er slechts gebruik van voor het opstellen van overzichten, waarin Uw persoonlijke gegevens op geen enkele wijze terug te vinden zijn.

Onze enquêtrice is graag bereid om het onderzoek nader aan U toe te lichten. U kunt zich ook rechtstreeks wenden tot het C.B.S. (telefoon 045 - 73 66 66, toestel 2177 of 2374).

Het Hoofd der hoofdafdeling
Persoons- en gezinsenquêtes,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E.H.J. Vrancken', written in a cursive style.

(Drs. E. H. J. VRANCKEN)

centraal bureau voor de statistiek

hoofdafdeling
Persoons- en
gezinsenquêtes

uw brief van :

ons nummer:
H.01273-78-S-S8

onderwerp:
onderzoek
Verplaatsingsgedrag

~~voorburg~~/heerlen,

Geachte Mevrouw/heer,

Enige tijd geleden heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek U gevraagd, Uw medewerking aan het onderzoek Verplaatsingsgedrag te willen verlenen. Zeer tot onze spijt heeft, om welke reden dan ook, geen vraaggesprek met U kunnen plaatsvinden.

Dit onderzoek is van groot belang. Het zal gebruikt worden bij belangrijke zaken zoals verkeersveiligheid, bescherming van voetgangers, openbaar vervoer, filevorming, enzovoort. Wij doen dan ook nogmaals een dringend beroep op U, om Uw medewerking aan dit onderzoek te verlenen. Wij kunnen het vraaggesprek met U niet missen.

Aan de Nederlandse Stichting voor de Statistiek is door ons opdracht gegeven om het gesprek met U te realiseren. Wij hopen van harte dat U het gesprek zult toestaan.

Wellicht ten overvloede wijzen wij U erop, dat alle gegevens slechts gebruikt zullen worden voor het maken van totaal-overzichten en dat daarin van U persoonlijk niets terug te vinden zal zijn.

Voor inlichtingen of vragen over dit onderzoek kunt U zich wenden tot de Nederlandse Stichting voor de Statistiek (telefoon 070 - 51 26 61, toestel 218) of rechtstreeks tot het Centraal Bureau voor de Statistiek (telefoon 045 - 73 66 66, toestel 2177 of 2374).

Vertrouwend op Uw medewerking.

Hoogachtend,

Het Hoofd der hoofdafdeling
Persoons- en gezinsenquêtes,

(Drs. E. H. J. VRANCKEN)

voorburg, prinses beatrixlaan 428	heerlen, kloosterweg 1
postbus 859	postbus 4481
2270 AZ voorburg	6401 CZ heerlen
telefoon: 070 - 694341	telefoon: 045 - 736666
telex: 32692 cbs nl	telex: 56724 cbshr nl
telegramadres: statistiek voorburg	telegramadres: statistiek heerlen

Is het interview telefonisch of schriftelijk afgezegd?	ja, voor eerste bezoek	1	} naar vraag a naar volgende vraag
	na eerste bezoek	2	
	na tweede bezoek	3	
	na derde bezoek	4	
	neen	5	

Wanneer is het bezoek afgelegd?	eerste bezoek	tweede bezoek	derde bezoek	
	----- dag	----- dag	----- dag	
	----- datum	----- datum	----- datum	
	----- tijd	----- tijd	----- tijd	
Heeft het interview plaatsgevonden?	Ja 1	Ja 1	Ja 1	naar vraag a
	Neen 2	Neen 2	Neen 2	

Indien het interview heeft plaatsgevonden, wilt u dan de tijdsduur ervan invullen? ----- minuten.

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	
a	Waarom heeft het interview niet plaatsgevonden?	1 - geen contact met het huishouden of alleenstaande mogelijk	naar vraag d
		2 - men is niet in staat om het gesprek te voeren	naar vraag c
		3 - het interview is geweigerd door het huishouden of de alleenstaande	naar vraag b
b	Waarom is het interview geweigerd?	1 - pertinente weigering (zonder motivering)	naar vraag e
		2 - geen interesse, men ziet het nut van de enquête niet in	naar vraag e
		3 - men is bang dat de antwoorden verkeerd gebruikt zullen worden .	naar vraag e
		4 - andere redenen	naar vraag e
		Noteer hieronder kort de kernuitspraak, waarmee de weigering wordt geformuleerd of gemotiveerd.	

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	
c	Waarom is men niet in staat om het gesprek te voeren?	<p>1 - Taalbarrière: men kent niet voldoende Nederlands</p> <p>2 - Alleenstaande is ziek, dement of anderszins zodanig gehandicapt dat het vraaggesprek niet mogelijk of niet gewenst is</p> <p>3 - Het is niet mogelijk of wenselijk dat het vraaggesprek gevoerd wordt vanwege familie-omstandigheden in het huishouden of van alleenstaande</p> <p>4 - Het vraaggesprek is niet mogelijk of wenselijk om andere redenen (drukke praktijk, drukke zaak e.d.)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"> <p>ENQ.: Normaal geldt: "Geen tijd" = Weigering. Geen tijd mag hier <u>alleen</u> worden ingevuld als u duidelijk aanwijzingen hebt, dat men inderdaad verhinderd is door bijv. druk winkelbedrijf, drukke artspraktijk, verhuizing e.d.</p> </div> <p>Toelichting ----- ----- ----- -----</p>	<p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p>
d	Waarom is geen kontakt mogelijk?	<p>1 - Het opgegeven adres is onvindbaar of bestaat niet (meer)</p> <p>2 - Het opgegeven adres is onbewoond of is geen woonadres</p> <p>3 - Er is wel iemand thuis, maar men doet niet open (voor vreemden) .</p> <p>4 - Alleenstaande verblijft in een ziekenhuis, verpleeghuis of andere inrichting, waar het vraaggesprek niet mogelijk of niet gewenst is</p> <p>5 - Alleenstaande is overleden . . .</p> <p>6 - Om andere redenen geen enkel kontakt met het huishouden of de alleenstaande mogelijk</p> <p>Toelichting ----- ----- ----- -----</p>	<p>einde</p> <p>einde</p> <p>naar vraag e</p> <p>einde</p> <p>einde</p> <p>naar vraag e</p> <p>Zie ommezijde</p>

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord										
e	<p>Het kontakt met het huishouden of de alleenstaande, de waarneming van woning en buurt, mensen die u ter plaatse aantrof of mededelingen in telefoonboek en beroepengids hebben u wellicht een indruk gegeven van de klasse van het huishouden of de alleenstaande.</p> <p>Indien uitsluitend telefonisch kontakt, vraag dan (taktisch!) naar een beroepsaanduiding (noteer deze aanduiding onder g).</p>	<p>1 - het huis is een inrichting, tehuis, klooster, internaat e.d. . . .</p> <p>2 - het huis is een appartement voor verpleegsters of studenten; verpleegsters- of studentenflat . . .</p> <p>3 - het huis duidt op de aanwezigheid van een boerenfamilie</p> <p>4 - het huis duidt op volksbuurtklasse</p> <p>5 - het huis duidt op middenklasse . .</p> <p>6 - het huis duidt op "beter publiek"</p> <p>7 - het huis duidt op "zeer gegoede klasse"</p> <p>8 - anders, te weten: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>einde</p> <p>naar vraag g</p> <p>naar vraag g</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p>									
f	<p>Geef door middel van een verticale streep aan waar naar uw gevoelen het huishouden of de alleenstaande geklasseerd moet worden:</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;">hoge</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">sociale</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">lage</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">sociale</td> <td style="text-align: center;">midden-</td> <td style="text-align: center;">sociale</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">klasse</td> <td style="text-align: center;">klasse</td> <td style="text-align: center;">klasse</td> </tr> </table> <p>_____</p>	hoge	sociale	lage	sociale	midden-	sociale	klasse	klasse	klasse	<p>naar vraag g</p>
hoge	sociale	lage										
sociale	midden-	sociale										
klasse	klasse	klasse										
g	<p>Noteer hiernaast het beroep dat door de alleenstaande of het hoofd van het huishouden (waarschijnlijk) uitgeoefend wordt of uitgeoefend is. Of noteer een beroepsaanduiding die bij de alleenstaande of het hoofd van het huishouden lijkt te passen.</p>	<p>(geschatte) beroepsaanduiding:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>einde</p>									

Opmerkingen:

centraalbureau voor de statistiek

ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG

V R A G E N L I J S T A

VOOR EEN HUISHOUDEN OF EEN ALLEENSTAANDE

BASISGEGEVENS

Enquêtricenummer:

Volgnummer :

Huishouden :

Gemeente -----

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	code	naar vraag
1	Hoeveel huishoudens en/of alleenstaanden wonen op dit adres?	----- huishouden(s) ----- alleenstaande(n)		} 2
2	Bent u de hoofdbewoner van dit adres:	Ja Neen	1 2	} 3

ENQ.: Voor elk huishouden en/of alleenstaande op hetzelfde adres moet u een aparte vragenlijst A aanleggen. Nummer in dit geval de vragenlijst A door in de kop bij "Huishouden" een vervolgnummer in te vullen.

3	<i>Meer antwoorden mogelijk.</i> Bent u in het bezit van een:	tuin bij het woonadres caravan met vaste standplaats . . tweede woning	1 2 4	} 4A
4A	Sinds wanneer woont u in deze gemeente	sinds uw geboorte sinds ----- (jaartal) weet niet/geen antwoord	1 9	} 4B
4B	<i>Indien buitenland, tevens land vermelden.</i> In welke gemeente woonde u hiervoor?	----- ----- weet niet/geen antwoord	9	} 4C
4C	Speelde verandering van werkadres van hoofd van het huishouden een rol bij de verhuizing:	Ja Neen	1 2	4D 4E
4D	In welk jaar veranderde u van werkadres? In welke gemeente lag het vroegere werkadres?	----- (jaartal) -----		} 5
4E	<i>Geef kaart 1.</i> Wat was dan de belangrijkste reden van verhuizing? Wilde u:	dichter bij het werk wonen . . . liever buiten wonen beter wonen een huis met tuin een groter huis iets anders, nl.: ----- ----- . .	1 2 3 4 5 6	} 5
5	Uit hoeveel personen bestaat dit huishouden?	----- personen		6

ENQ.: Verantwoord deze personen (persoon) op de volgende bladzijden

- . Tijdelijk afwezige personen ook vermelden (dus bijv. niet vergeten personen met va
- . Tijdelijk aanwezige personen niet vermelden (dus bijv. niet opnemen gasten, logés)
- . Voor kinderen jonger dan 4 jaar behoeft vraag 11 niet te worden INGEVULD, aangezie:

Regel- nummer	Vraag 6 Samenstelling huishouden <i>Regelnummer 01 voor het hoofd van het huishouden of de alleenstaande. Voor de overige leden de re- latie tot het hoofd. Invullen: bijv. echtgenote, zoon, schoonzuster, broer, schoonmoeder, pleegkind, vriend, vaste partner, kostganger of dergelijke</i>	Vraag 7 Geboorte mnd/jaar	Vraag 8 Geslacht		Vraag 9 Burgerlijke staat gehuwd of als gehuw- den <u>samen- wonend</u> ; <u>gescheiden</u> en niet samenwo- nend; <u>weduwstaat</u> en niet samenw.; altijd <u>on- gehuwd</u> ge- weest.	Vraag 10 Nationaliteit
			M	V		
01			1	2		
02			1	2		
03			1	2		
04			1	2		
05			1	2		
06			1	2		
07			1	2		
08			1	2		
09			1	2		
10			1	2		
11			1	2		
12			1	2		

Indien meer
dan 12 per-
sonen
een tweede
Vragenlijst A
aanleggen
(regelnummer
wijzigen in
13, 14 enz.)

antie, in militaire dienst 1e oefening, voor korter dan één jaar opgenomen in ziekenhuis)

voor hen geen vragenlijst B behoeft te worden aangelegd.

Vraag 11

De bezitter van een vervoermiddel is degene die het vervoermiddel in dagelijks gebruik beschikbaar heeft. Dit betekent dat de bezitter niet in alle gevallen de juridische eigenaar hoeft te zijn.

Geef kaart 2.

Voor elk van de leden van het huishouden aangeven welk vervoermiddel zij bezitten.

Invullen bij het ophalen.

auto	fiets	bromfiets	motor	snorfiets	overig nl.:	Verder met: zie de voetnoten.	Vrg. lijst B terugontvangen ja/nee	Indien geen verplaatsing ingevuld, reden opgeven		
								1 ^e dag	2 ^e dag	3 ^e dag
1	2	4	8	16		1)				
1	2	4	8	16		2)				
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						
1	2	4	8	16						

1) Uitsluitend voor het hoofd van het huishouden of de alleenstaande doorgaan met vraag 12 op de ACHTERZIJDE van deze vragenlijst.

2) Voor alle personen van 12 jaar of ouder vragenlijst B-1 aanleggen door het invullen van de BASISGEGEVENS.

Voor alle personen tussen 4 en 12 jaar vragenlijst B-2 aanleggen door het invullen van de BASISGEGEVENS.

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	code	naar vraag
12	<i>Geef kaart 3.</i> Heeft u bij uw woning een parkeergelegenheid? Dat wil zeggen:	- een privé-garage of gelegenheid op het erf	1	} 13
		- een <u>gratis</u> parkeerplaats op loopafstand (van ----- min.) .	2	
		- parkeergelegenheid <u>tegen betaling</u> op loopafstand (van ----- min.)	3	
		- parkeergelegenheid op of langs de rijbaan	4	
		- geen parkeergelegenheid bij uw woning	5	
13	Kunt u een station van de Ned. Spoorwegen bereiken met openbaar vervoer (eventueel met overstappen):	ja	1	14A
		neen	2	} 15
		of lopend te bereiken	0	
		weet niet/geen antwoord	9	
14A	Om de hoeveel minuten vertrekt een bus, tram of metro naar dit station?	in spitsuren : ----- min.		} 14B
		buiten spitsuren: ----- min.		
14B	Moet u dan onderweg nog overstappen:	Ja	1	} 14C
		Neen	2	
14C	Hoeveel minuten loopt u naar de eerste halte die verbinding geeft met het station? ----- min.			15
15	Kunt u een winkelcentrum bereiken met openbaar vervoer (eventueel met overstappen):	ja	1	16A
		neen	2	} 1)
		of lopend te bereiken	0	
		weet niet/geen antwoord	9	
16A	Om de hoeveel minuten vertrekt een bus, tram of metro naar dit winkelcentrum:	in spitsuren : ----- min.		} 16B
		buiten spitsuren: ----- min.		
16B	Moet u dan onderweg nog overstappen:	ja	1	} 16C
		neen	2	
16C	Hoeveel minuten loopt u naar de eerste halte die verbinding geeft met het winkelcentrum? ----- min.			1)

1) Voor het hoofd van het huishouden of de alleenstaande vragenlijst B1 aanleggen door het invullen van de BASISGEGEVENS.

centraal bureau voor de statistiek

Persoons- en Gezinsenquête
Kloosterweg 1, Heerlen

Enquêtricenummer:
 Volgnummer :
 Huishouden :
 Regelnummer :

ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG

VAGENLIJST **B-1**

TOELICHTING

Deze vragenlijst is bestemd voor personen van 12 jaar of ouder en bestaat uit twee delen: DEEL 1 en DEEL 2

DEEL 1 bevat vragen naar privé-omstandigheden die van invloed kunnen zijn op uw dagelijkse verplaatsingen. De meeste vragen kunt u beantwoorden door het zetten van één kruisje in het hokje horend bij het door u gekozen antwoord. Bij sommige vragen wordt u verzocht het antwoord te schrijven op de daarvoor bestemde schrijflijn(en).

Er kunnen vragen gesteld worden die u niet duidelijk zijn, vraag in dat geval aan de enquêtrice (bij haar tweede bezoek) om uitleg.

Bij het eerste bezoek van de enquêtrice werd u gevraagd om enige dagen bij te houden (te noteren) waar u zoal naar toe gaat, d.w.z. de verplaatsing die u maakt. Deze verplaatsingen kunt u noteren in DEEL 2 van deze vragenlijst. Aan het begin van DEEL 2 staat uitgelegd hoe u dat moet doen.

DEEL 1

- 1a. Bent u in het bezit van een geldig rijbewijs voor een personenauto? 1 Ja, sinds -----
 2 Neen
- 1b. Bent u in het bezit van een geldig rijbewijs voor een motor? 1 Ja, sinds -----
 2 Neen
2. Heeft u een werkring?
Bedoeld wordt werk in loondienst, zelfstandig beroep, eigen bedrijf of medewerkend als echtgenote of ongehuwd kind in het gezinsbedrijf. Ook "ja" invullen indien u slechts enkele uren per week werkt. 1 Ja \longrightarrow naar vraag 4
 2 Neen
3. Zo "neen", bent u dan:
 1 Werkloos of werkzoekend
 2 Militair (1e oefening)
 3 Scholier/student
 4 Werkzaam in eigen huishouden of in dat van de ouders
 5 Gepensioneerd/rentenier
 6 Invalide, W.A.O.-er of derg.
 7 Iets anders, nl.: -----
----- } door-
gaan
met
vraag
7a.
4. Wat is uw positie in die werkring?
 1 In loondienst bijv. als arbeider, employé, directeur N.V., B.V. of dergelijke
 2 Als zelfstandige bijv. als eigenaar, mede-eigenaar, firmant, pachter of dergelijke voor eigen rekening
 3 Medewerkend in het gezinsbedrijf (niet op loonlijst)
- 5a. Kunt u zo nauwkeurig mogelijk opgeven welk beroep of welke functie u uitoefent?

- 5b. Kunt u dit nog aanvullen door het omschrijven van de voornaamste werkzaamheden die u daarbij verricht?

Bijv. beroep "bouwvakker" voornaamste werkzaamheden "beton storten"
6. In wat voor soort bedrijf, zaak, praktijk, dienst of instelling werkt u?

Bijv. gemeentesecretarie, kruidenierszaak, supermarkt, fabricage van stalen meubelen.
U mag ook de naam van het bedrijf, zaak, praktijk, dienst of instelling opgeven.

7a. Volgt u op dit moment nog onderwijs op een school, een opleiding of cursus? 1 Ja 2 Neen → naar vraag 8a

7b. Zo "ja", welke?

school/opleiding/cursus	richting	klas, studiejaar of gedeelte
-----	-----	-----
-----	-----	-----

8a. Heeft u na de lagere school nog op andere scholen gezeten of nog andere opleidingen of cursussen gevolgd? 1 Ja 2 Neen → naar vraag 9

8b. Welke opleidingen waren dat dan?

school/opleiding/cursus	richting	diploma		klas/jaar/gedeelte met succes doorlopen
		JA	NEEN	
-----	-----	☐ 1	☐ 2	-----
-----	-----	☐ 1	☐ 2	-----
-----	-----	☐ 1	☐ 2	-----
-----	-----	☐ 1	☐ 2	-----
-----	-----	☐ 1	☐ 2	-----

9. Kunt u aangeven hoe groot uw netto-jaarinkomen of hoe groot uw netto-maandinkomen ongeveer is?

Deze gegevens worden UITSLUITEND gebruikt om bepaalde inkomensgroepen met elkaar te vergelijken.

NETTO-BEDRAGEN

jaarinkomen

- 1 f 0,= tot f 1.000,=
- 2 f 1.000,= tot f 5.000,=
- 3 f 5.000,= tot f 10.000,=
- 4 f 10.000,= tot f 15.000,=
- 5 f 15.000,= tot f 17.000,=
- 6 f 17.000,= tot f 21.000,=
- 7 f 21.000,= tot f 25.000,=
- 8 f 25.000,= tot f 31.000,=
- 9 f 31.000,= tot f 40.000,=
- 10 f 40.000,= of meer
- 11 Geen eigen inkomen

maandinkomen

- 1 f 0,= tot f 75,=
- 2 f 75,= tot f 400,=
- 3 f 400,= tot f 800,=
- 4 f 800,= tot f 1.100,=
- 5 f 1.100,= tot f 1.300,=
- 6 f 1.300,= tot f 1.600,=
- 7 f 1.600,= tot f 1.900,=
- 8 f 1.900,= tot f 2.400,=
- 9 f 2.400,= tot f 3.075,=
- 10 f 3.075,= of meer
- 11 Geen eigen inkomen

(bijv. voor kinderen of echtgenoten zonder eigen inkomen)

10a.	Heeft u één vast werk- of school- adres OF een vast adres waar u zich voor of na het werk meldt (vast meldingspunt)?	☐ 1 Ja, een vast werkadres of meldingspunt ☐ 2 Ja, een vast schooladres ☐ 3 Neen ☐ 4 Niet van toepassing
------	--	---

Indien u vraag 10a met 'Neen' of 'Niet van toepassing' hebt beantwoord, kunt u verdergaan met vraag 14a.

10b.	Is dit vast adres tevens uw woon- adres?	☐ 1 Ja ☐ 2 Neen
------	--	--

Indien u vraag 10b met 'Ja' hebt beantwoord, kunt u verdergaan met vraag 14a.

10c.	Ligt dit adres in uw woongemeente?	☐ 1 Ja ☐ 2 Neen
	Zo neen, in welke andere gemeente ligt het dan? Indien deze gemeente in het buitenland ligt, wilt u dan het land vermelden?	In: _____ _____
10d.	Hoeveel dagen per week gaat u gewoonlijk naar dat adres toe?	_____ dagen per week
11a.	Kunt u uw werk- of schooladres met openbaar vervoer (tram, bus, metro, trein) bereiken?	☐ 1 Ja ☐ 2 Neen ☐ 9 Weet ik niet
11b.	Zo ja, hoeveel minuten moet u dan van uw huis naar de (eerste) halte lopen?	_____ minuten
11c.	En om de hoeveel minuten vertrekt dan deze tram, bus, metro of trein?	_____ minuten
12.	Ontvangt u voor het op en neer reizen tussen uw woonadres en uw werk- of school- adres een onkostenvergoeding? Zo ja, hoeveel?	
	☐ 1 Ja, op basis van openbaar vervoer	f. _____ per maand
	☐ 2 Ja, anders dan op basis van openbaar vervoer	f. _____ per maand
	☐ 3 Ja, een vergoeding voor het aantal kilometers	f. _____ per kilometer
	☐ 4 Neen, ontvangt daarvoor geen vergoeding	

PERSONEN VAN 17 JAAR OF JONGER KUNNEN DOORGAAN MET DEEL 2

PERSONEN VAN 18 JAAR OF OUDER DIENEN EERST NOG DE ONDERSTAANDE VRAGEN IN TE VULLEN

13a.	Indien u per auto naar uw werk- of schooladres gaat of zou gaan, hoelang moet u daar dan naar een parkeerplaats zoeken? <i>Deze vraag ook invullen indien u niet over een auto beschikt.</i>	☐ 1 Hoeft niet te zoeken maar vindt direct een parkeerplaats ☐ 2 Moet minder dan 5 minuten zoeken ☐ 3 Moet minstens 5 minuten of langer zoeken ☐ 9 Weet niet hoelang gezocht moet worden
13b.	Hoelang moet u dan van deze parkeerplaats naar uw werk- of school- adres lopen?	☐ 1 minder dan 5 minuten ☐ 2 minstens 5 minuten

14a.	Heeft u voor privé-gebruik een auto ter beschikking?	☐ 1 Ja
☐ 2 Neen
14b.	Zo 'Ja', bent u de voornaamste gebruiker van deze auto?	☐ 1 Ja
☐ 2 Neen

Indien u vraag 14a met 'Neen' hebt beantwoord, kunt u verdergaan met Deel 2.

15.	Wat is het merk/type van <u>deze</u> auto?
<i>Indien u over meer dan één auto beschikt, wilt u dan de gegevens van de auto die uzelf het meest gebruikte invullen?</i>	MERK: -----
TYPE: -----
16.	Wat is het bouwjaar van <u>deze</u> auto?	19----
17.	Sinds welk jaar heeft u de beschikking over <u>deze</u> auto?	19----
18.	Hoeveel kilometer (ongeveer) wordt er per jaar met <u>deze</u> auto gereden?	----- kilometer
19.	Is <u>deze</u> auto eigendom van iemand uit het huishouden, of staat hij op naam van een zaak of firma?	☐ 1 Eigendom van iemand uit het huishouden
☐ 2 Op naam van zaak of firma
☐ 9 Weet niet
20.	Ontvangt u voor <u>deze</u> auto een maandelijkse vergoeding? Zo ja, hoeveel is dat dan gemiddeld per maand? (eventueel ook kilometer-declaraties)	☐ 1 Ja, minder dan f 100,=
☐ 2 Ja, een bedrag van f 100,= tot f 200,=
☐ 3 Ja, een bedrag van f 200,= tot f 300,=
☐ 4 Ja, een bedrag van f 300,= tot f 400,=
☐ 5 Ja, f 400,= of meer
☐ 6 Neen, ontvangt geen maandelijkse vergoeding
21.	In welk jaar kon u voor het eerst over een auto beschikken?	19----

Einde Deel 1 Doorgaan met Deel 2

DEEL 2

TOELICHTING

Op de volgende 2 bladzijden treft u een voorbeeld aan van een verplaatsing van uw woning naar bijv. uw werk en de terugreis van uw werk naar uw woning.

Voorbeeld

U gaat op 2 oktober om 8.00 uur van huis naar uw werk.

(adres: Muntstraat 10, Brakelen). Eerst per fiets naar het station (2 km.), daarna 8 km. per trein en dan nog 1 km. te voet.

Om 10 voor 9 komt u op uw werk aan. (zie linker voorbeeld op de volgende pagina.)

Om 17.30 uur gaat u met een collega per auto weer naar huis, waar u om 17.50 uur aankomt. (zie rechter voorbeeld op de volgende pagina.)

Veelvuldige verplaatsingen

Als u een beroep hebt waardoor u erg veel "onderweg" bent, bijv. postbode, bezorger, vertegenwoordiger of arts, zou het teveel moeite kosten al de verplaatsingen apart op te schrijven. Wilt u in dat geval deze verplaatsingen in onderstaand schema invullen. Alle andere verplaatsingen gaarne normaal op de verplaatsingsformulieren noteren.

Vervoermiddel	Afgelegde afstand (in KM) in de perio- de waarover u het boekje invult	Aantal ge- maakte ver- plaatsingen
Personenauto, (als bestuurder)	----- KM	-----
Personenauto (als passagier)	----- KM	-----
Motor/scooter	----- KM	-----
Bromfiets	----- KM	-----
Fiets	----- KM	-----
Lopen	----- KM	-----
Bestelauto	----- KM	-----
Vrachtauto	----- KM	-----
Bus/touringcar	----- KM	-----
-----	----- KM	-----

VERPLAATINGSFORMULIER

1 Datum van de verplaatsing **2-10-1978**

2 Plaats van vertrek:

1 van huis

2 van het adres op vorig formulier } → naar vraag 5

3 van een ander adres:

Straat:

Gemeente:

3 Wat voor soort adres was dat?

1 Woning, pension

2 Winkel, kapper, markt

3 Kantoor, bank

4 Fabriek, werkplaats

5 Park, vrije natuur, strand

6 Ander soort adres of plaats, nl.:

.....

4 Wat deed U op het adres van vertrek?

1 Wonen, thuis zijn

2 Werken op een vast adres

3 Werken op een wisselend adres

4 Onderwijs volgen

5 Winkelen, boodschappen doen

6 Iets anders, nl.:

.....

5 Tijdstip van vertrek: **17.30 uur**

6 Plaats van aankomst:

1 thuis → naar vraag 9

2 een ander adres:

Straat:

Gemeente:

7 Wat voor soort adres was dat?

1 Woning, pension

2 Winkel, kapper, markt

3 Kantoor, bank

4 Fabriek, werkplaats

5 Park, vrije natuur, strand

6 Ander soort adres of plaats, nl.:

.....

8 Wat deed U op het adres van aankomst?

1 Wonen, thuis zijn

2 Werken op een vast adres

3 Werken op een wisselend adres

4 Onderwijs volgen

5 Winkelen, boodschappen doen

6 Iets anders, nl.:

.....

9 Tijdstip van aankomst: **17.50 uur**

10 Gebruikte U bij deze verplaatsing een personenauto? 1 ja → naar vraag 12

2 neen

11 Was er wel een auto die U had kunnen gebruiken?

1 ja

2 neen, ik heb geen auto

3 neen, ik kon die niet gebruiken

12 Gingen er nog andere personen met U mee?

2 neen

1 ja, er gingen **1** personen mee, waarvan **1** personen jonger dan 12 jaar

13 Op welke manier maakte U de verplaatsing?
(Kruis alle vervoermiddelen aan die U gebruikte en vermeldt in de laatste kolom de afstanden.)

Ik ging:	lopen	auto (als bestuurder)	auto (als passagier)	fiets	bromfiets	motor of scooter	openbaar vervoer			overige, nl.:	AFSTAND in kilometers met 1 cijfer achter de komma
							trein	bus, tram of metro	taxi		
- eerst			X								11,0 km
- daarna											_____ km
- dan											_____ km
- dan											_____ km
TOTAAL											11,0 km

TERUG WEG

centraal bureau voor de statistiek

Persoons- en Gezinsenquêtes

ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG

VRAGENLIJST **B-2**

(bestemd voor kinderen tussen 4 en 12 jaar)

Enquêtricenummer:

Volgnummer :

Huishouden :

Regelnummer :

In te vullen door het kind zelf of door zijn/haar verzorger(s)

Dit kind is geboren op:
(datum in cijfers, bijv. 02 - 06 - '62) -----

Geslacht van het kind: 1 jongen
 2 meisje

1. Op welke school zit dit kind?

- 1 kleuterschool
- 2 lagere of basisschool
- 3 voortgezet onderwijs
- 4 anderszins, nl.: -----
- 5 dit kind zit niet op school → einde

2. Wat is het schooladres van dit kind?

Straat : ----- nr. -----
 Gemeente : -----

3. Hoeveel bedraagt de afstand van de woning naar die school?

(in kilometers met een cijfer achter de komma) ----- km.

4. Hoe gaat dit kind naar school? (Bedoeld wordt de meest voorkomende wijze van vervoer in de afgelopen week.)

A. Ouder/buurvrouw e.d. bracht het kind weg: ☐ 01 lopend ☐ 02 op de fiets ☐ 03 op de bromfiets ☐ 04 met de auto ☐ 05 anders, nl.: -----	B. Het kind ging zelf: ☐ 11 lopend ☐ 12 op de step ☐ 13 op de fiets ☐ 14 met openbaar vervoer ☐ 15 groepsvervoer of taxi	C. Het kind ging in de afgelopen week niet naar school wegens: ☐ 21 ziekte ☐ 22 vakantie ☐ 23 overig

Geachte mevrouw,

Per 1 januari 1979 zal het onderzoek Verplaatsingsgedrag op enkele belangrijke punten gewijzigd worden.

Vanzelfsprekend heeft dit gevolgen voor de vragenlijst en de daarbij behorende handleiding.

Omdat het om vrij ingrijpende wijzigingen gaat, verzoeken wij u deze handleiding zorgvuldig te lezen.

Gemakshalve geven wij op de volgende bladzijde een opsomming van de voor u belangrijkste wijzigingen.

Ook voor de nieuwe vragenlijst geldt, dat wij uw opmerkingen erg op prijs stellen. Verder blijven wij graag op de hoogte van uw ervaringen in het veld.

Veel succes!!

0. Overzicht van de belangrijkste veranderingen in de enquête vanaf 1 januari 1979.
 - 0.1. De adressen worden verdeeld over perioden van een halve maand. In de toegewezen periode moeten de bezoeken afgelegd worden. Alleen als dat niet te realiseren is mag de toegewezen periode met 14 dagen verlengd worden.
 - 0.2. Er wordt vanaf 1 januari 1979 gewerkt met één vragenlijst B. Deze is bestemd voor alle personen van 12 jaar en ouder. Personen beneden de 12 jaar moeten wel vermeld worden bij de samenstelling van het huishouden op vragenlijst A.
 - 0.3. Vragenlijst B is gedrukt op (zak)boekformaat. De vragenlijst bestaat uit twee delen. Deel I bevat enkele vragen van algemene aard. Deel II begint met een toelichting en een uitgewerkt voorbeeld van een verplaatsing. Dan komen de verplaatsingsformulieren die door de O.P. gedurende twee of drie dagen ingevuld moeten worden.

Vanaf 1 januari 1979 wordt een vereenvoudigd verplaatsingsformulier gebruikt. Nadat op het formulier voor de allereerste verplaatsing bijzonderheden zijn ingevuld van zowel het vertrekadres als het aankomstadres, kan op de formulieren voor de volgende verplaatsingen volstaan worden met het invullen van bijzonderheden van het aankomstadres.
 - 0.4. Op de daarvoor bestemde plaatsen op formulier A moet ingevuld worden wat de tijdstippen van begin en einde zijn van het vraaggesprek bij het eerste bezoek.
 - 0.5. Als bij het ophaalbezoek blijkt dat verplaatsingen niet juist of onvolledig zijn ingevuld, dan moet ter plaatse geprobeerd worden om alsnog de juiste informatie te verkrijgen.

1. Algemeen

1.1. Doel van het onderzoek.

Inzicht in de verplaatsingen van de Nederlandse bevolking naar de volgende aspecten:

- vanwaar vertrekt men en waar gaat men naartoe? (herkomst en bestemming),
- hoe laat vertrekt men en hoe laat komt men aan? (tijdstip en duur),
- welk vervoermiddel of te voet? (wijze van verplaatsing),
- waarom gaat men naar het bestemmingsadres? (motief).

Het patroon van de verplaatsingen kan zich gedurende het jaar wijzigen, bijvoorbeeld door seizoensinvloeden. Daarom is gekozen voor een doorlopende enquête, waarvoor maandelijks een nieuwe steekproef wordt uitgezet.

1.2. Opzet van het onderzoek.

Elke maand worden ongeveer 1150 adressen getrokken en verdeeld over perioden van een halve maand. Elk adres moet, indien enigszins mogelijk, in de toegewezen periode bezocht worden. Is dat niet te realiseren dan mag de toegewezen periode met maximaal 14 dagen overschreden worden. De reden hiervan moet u noteren op vragenlijst A.

Adressen die dan nog niet bezocht zijn, gelden als non-respons. Dit betekent dat ze niet meer bezocht en gedeclareerd mogen worden.

De toegewezen enquête-periode en de daarop aansluitende maximale uitlooperperiode staan vermeld op de begeleidende brief bij de adresstrookjes.

Binnen de halfmaandelijkse enquête-periode bezoekt u de adressen, wanneer dat het beste schikt. Echter: u moet ernaar streven om ongeveer één derde deel van de adressen te bezoeken op een vrijdag.

Alle personen van 12 jaar of ouder die tot de steekproef-adressen behoren moeten gedurende enige dagen al hun verplaatsingen (ook verplaatsingen te voet) noteren op speciale "Verplaatsingsformulieren" (zie 2.4.) en wel:

- gedurende de twee dagen volgend op uw bezoek, indien u het adres niet op een vrijdag bezoekt;
- gedurende de drie dagen volgend op uw bezoek, indien u het adres op een vrijdag bezoekt.

Bijvoorbeeld:

- 1) U bezoekt het adres op maandag en vraagt dus de bewoners om op dinsdag en woensdag hun verplaatsingen te noteren.
- 2) U bezoekt het adres op vrijdag en vraagt dus de bewoners om op zaterdag, zondag en maandag hun verplaatsingen te noteren.

N.B. Personen die vanwege hoge leeftijd en/of gezondheid zich nooit verplaatsen moeten beschouwd worden als responsgevallen. Weliswaar maken zij geen verplaatsingen, maar ook dat is verplaatsingsgedrag. Ook van hen moeten dus de vragenlijsten nauwkeurig worden ingevuld. Prettige bijkomstigheid voor u: ze worden als responsgevallen gehonoreerd.

Als u voorziet dat u ondanks de uitlooperperiode de adressen niet kunt bezoeken (bijv. in verband met ziekte of vakantie), wilt u dan zo snel mogelijk contact opnemen met de heer Valkenberg in Heerlen (zie 4.).

1.3. Vorbereiding enquêtebezoek.

Plan uw bezoek zo:

- dat u zoveel mogelijk personen thuis kunt treffen;
- dat het indien enigszins mogelijk binnen de oorspronkelijk vastgestelde enquêteperiode valt;
- dat ongeveer één derde van de adressen op vrijdag wordt bezocht.

Kondig uw bezoek aan door middel van een introductiebrief en neem voldoende enquêtemateriaal mee.

1.4. Het enquêtebezoek.

Een volledig enquêtebezoek bestaat in feite uit twee bezoeken:

Bij het eerste bezoek legt u voor elk huishouden en/of elke alleenstaande een vragenlijst A aan.

Tevens worden de vragenlijsten B uitgereikt aan alle personen van 12 jaar en ouder. Enquêtrice moet vooral het verplaatsingsformulier goed uitleggen.

Bij het tweede (ophaal)bezoek worden de vragenlijsten B verzameld.

Niet thuis

Blijkt dat niemand op het te bezoeken adres thuis is, dan bezoekt u dat adres nog een tweede en een derde keer, zo mogelijk binnen 7 dagen (liefst een ander tijdstip nemen).

non-respons

Als op een adres helemaal geen interview mogelijk is, dient u voor dit adres het omslagformulier in te vullen (zie 2.2).

2. Het enquête-materiaal

2.1. Het adresstrookje.

Op het adresstrookje staan vermeld:

- naam van de gemeente
- het adres
- (eventueel) naam van dorp of wijk
- 4 code-balken volgens schema:

Het getal linksboven is het codenummer van de gemeente.

De balk rechtsboven is leeg.

Linksonder staat het volgnummer van dit adres (zie 2.3.).

Rechtsonder staat een code voor de wijk, waarin het adres ligt.

2.2. Het omslagformulier.

Bij elk enquêtebezoek dient u tenminste één omslagformulier aan te leggen. Treft u op hetzelfde adres meer dan één huishouden en/of alleenstaande aan, dan legt u voor elk huishouden en voor elke alleenstaande een apart omslagformulier aan.

Indien het interview plaatsvindt, hoeft u op het omslagformulier niet veel in te vullen. Vergeet niet de tijdsduur van het eerste geslaagde bezoek te vermelden op het omslagformulier.

Wanneer geen vraaggesprek heeft plaatsgevonden, vult u dan op het omslagformulier het non-respons-verslag in. Vermeld daarin hoeveel bezoeken u aan dat adres heeft gebracht (met datum en tijd), waarom het vraaggesprek niet heeft plaatsgehad alsmede, voor zover mogelijk, enige aanduidingen over de woning en het beroep van het hoofd van het huishouden of de alleenstaande.

Bij het terugsturen van de vragenlijsten naar het CBS moet u ervoor zorgen, dat alle vragenlijsten van hetzelfde huishouden of dezelfde alleenstaande in het bijbehorende omslagformulier worden gestopt.

Achter op de omslag is ruimte gereserveerd voor uw opmerkingen.

2.3. Vragenlijst A.

Allereerst vult u bovenaan de Basisgegevens in.

Het Volgnummer, bestaande uit 8 cijfers, is als volgt opgebouwd:

- De eerste twee cijfers zijn de laatste twee cijfers van het jaar, waarin de enquête plaatsvindt (bijv. 79 voor 1979);
- De volgende twee cijfers staan voor de maand waarin de respondent begint zijn verplaatsingen te noteren, dit is de eerste dag na uw bezoek (01 voor januari, 02 voor februari, 03 voor maart enz.);
- De laatste vier cijfers neemt u over van het adresstrookje en wel het getal linksonder, het adresnummer (zie 2.1.).

Voorbeeld:

Als het volgnummer van het adres op het adresstrookje (zie 2.1.) luidt: 4321 en als men op 22 maart 1979 de verplaatsingen begint bij te houden, dan vult u als volgnummer in 79034321.

Voor elk huishouden en elke alleenstaande moet een aparte vragenlijst A ingevuld worden. Indien op het zelfde adres meer dan één huishouden of alleenstaande woont, moet u dus op het adres meerdere vragenlijsten A met hetzelfde Volgnummer aanleggen.

Vragenlijsten A die hetzelfde Volgnummer krijgen, dient u verschillend te nummeren onder "Huishouden" (twee hokjes).

Een huishouden is : elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen en die een gemeenschappelijke huishouding voeren.
Een alleenstaande is: iedereen die alleen op een adres woont en ook elke persoon die als hoofdbewoner (met inwo-ning) of als kamerbewoner met een ander of anderen op hetzelfde adres woont, doch met die ander(en) geen gemeenschappelijke huishouding voert.

De vragen op vragenlijst A zijn bestemd voor een alleenstaande of voor het hoofd van het huishouden.

Indien mogelijk moet u de alleenstaande of het hoofd van het huishouden de vragen laten beantwoorden. Indien een ander de antwoorden geeft, toch de vragen betrekking laten hebben op de alleenstaande of het hoofd van het huishouden.

Het vraaggesprek begint na het noteren van het aanvangstijdstip linksboven op blz. 1.

Toelichting bij de vragen.

Vraag 2:

De hoofdbewoner van een woonverblijf is de eigenaar, indien tevens zelf bewoner, en anders degene die verantwoordelijk is voor de huurbetaling aan de eigenaar.

Vragen 5 t/m 9:

Samenstelling huishouden: lees de toelichting bij de vragenlijst.

Vraag 10:

Vervoermiddelenbezit: ga uit van de definitie voor "bezitter" zoals op de vragenlijst gegeven. In gevallen dat u niet zeker bent van de juiste interpretatie gelieve u dit te noteren op de omslag of op een los blaadje.

Het vraaggesprek eindigt met het vermelden van het tijdstip einde gesprek rechtsboven op blz. 3.

Nadat vragenlijst A is ingevuld legt u voor elke persoon vanaf 12 jaar een vragenlijst B aan. Voor een toelichting zie de volgende paragraaf.

Rechts van vraag 10 (op blz. 3) zijn nog vragen opgenomen die u pas bij het ophaalbezoek moet invullen (zie 3.).

2.4. Vragenlijst B.

Vragenlijst B is een persoonsgebonden vragenlijst die zoveel mogelijk door de betrokkenen zelf, na instructie door u, ingevuld dient te worden. Is de respondent niet in staat om de vragen in te vullen, dan biedt u natuurlijk de helpende hand.

2.4.1. Uitreiken van vragenlijst B.

Als door u vragenlijst A is ingevuld moet aan iedere persoon van het huishouden van 12 jaar of ouder een vragenlijst B uitgereikt worden. Alvorens dat te doen moeten door u de basisgegevens in de kop van elke vragenlijst B worden ingevuld. Deze basisgegevens haalt u uit de kop van formulier A en uit de antwoorden bij vraag 5 van formulier A. Omdat de personen in het huishouden weten welk B-formulier van wie is, is het handig om de initialen of de voornaam van de betreffende op het formulier te schrijven.

2.4.2. Invullen van vragenlijst B.

Vragenlijst B bestaat uit twee delen:

- het persoonsformulier (deel I)
- toelichting op het verplaatsingsformulier met een uitgewerkt voorbeeld plus de verplaatsingsformulieren (deel II).

Op het persoonsformulier worden enige persoonlijke kenmerken gevraagd, die verband kunnen houden met de verplaatsingsgewoonten. Ook indien de persoon zich zelden of nooit verplaatst moet dit gedeelte van B worden ingevuld.

De verplaatsingsformulieren plus toelichting vormen een essentieel onderdeel van vragenlijst B. Leg de respondenten duidelijk uit op welke dagen zij hun verplaatsingen moeten bijhouden (zie paragraaf 1.2.).

Verder is het van belang dat de mensen weten hoe ze de verplaatsingsformulieren moeten invullen. Daartoe is een toelichting met voorbeeld opgenomen aan de hand waarvan u uitleg kunt geven.

Hierbij moet u aandacht schenken aan de volgende punten:

- Een verplaatsing is het afleggen van een afstand tussen twee adressen. Het ene adres is het vertrekpunt, het andere is de plaats van bestemming of het aankomstpunt. Meestal zullen vertrekpunt en aankomstpunt van elkaar verschillen bijv. bij een verplaatsing van huis naar werk, of van het werk naar een winkel. Soms zullen vertrekpunt en aankomstpunt samenvallen bijv. als O.P. een blokje om gaat met de hond of zo maar wat gaat rondrijden in zijn auto. Deze laatste soort verplaatsingen kan de O.P. invullen bij vraag 3 van het verplaatsingsformulier.
- Een verplaatsing begint zodra men op weg gaat naar een bepaalde plaats van bestemming. Een verplaatsing eindigt als men op die plaats van bestemming gearriveerd is. Gaat men vervolgens weer terug of verder dan is dat een nieuwe verplaatsing die weer apart genoteerd moet worden. Let op: Bezoeken aan één plaats (bijv. een winkel, de markt, familie e.d.) bestaan dus in feite uit twee verplaatsingen, nl. een heenreis en een terugreis.
- Het zal vaak voorkomen dat men tijdens een verplaatsing gebruik maakt van verschillende vervoerswijzen. Deze vervoerswijzen moeten dan in volgorde van gebruik in het schema (vraag 7) van het verplaatsingsformulier aangekruist worden.
- Als O.P. naar een winkel gaat of naar verschillende winkels vlak bij elkaar (winkelcentrum) dan geldt dat als één verplaatsing. Liggen de winkels op verschillende plaatsen uit elkaar, dan zijn het steeds aparte verplaatsingen. Het is soms moeilijk om precies aan te geven waar de grens ligt tussen "dicht bij elkaar" en "uit elkaar". Bij het invullen moet het oordeel van O.P. doorslaggevend zijn.

Personen die zich veelvuldig verplaatsen in verband met hun beroep, bijv. postbodes, artsen, vertegenwoordigers, kunnen die beroepsverplaatsingen apart vermelden onder het kopje "veelvuldige verplaatsingen". Voor deze verplaatsingen kan men volstaan met het opgeven van het totaal aantal kilometers en het totaal aantal verplaatsingen per vervoermiddel over twee (of drie) verslagdagen.

Andere verplaatsingen zoals winkelen, familiebezoek e.d. moeten wel op een verplaatsingsformulier genoteerd worden.

Vaak zult u niet alle leden van het huishouden tegelijkertijd thuis aantreffen. Voor de afwezigen zult u dan de vragenlijst B achter moeten laten met het verzoek aan de aanwezigen om het gebruik van deze vragenlijsten uit te leggen.

3. Het ophaalbezoek

Zo spoedig mogelijk na afloop van de periode waarover de respondenten hun verplaatsingen hebben genoteerd, haalt u de B-formulieren op.

Controleer bij het ophaalbezoek de vragenlijsten op volledigheid:

Kijk in het bijzonder of alle verplaatsingen, ook de terugverplaatsingen, zijn genoteerd. Wacht vooral niet met controleren tot u thuis bent.

Als u ontdekt dat er verplaatsingen ontbreken, vult u deze dan alsnog met behulp van O.P. in. Gebruik voor het invullen een afwijkende kleur of eventueel een potlood als O.P. een balpen heeft gebruikt. U kunt aangeven waar de ontbrekende verplaatsing thuis hoort, door alle verplaatsingsformulieren te nummeren naar volgorde van verplaatsing.

Als u zelf voor O.P. verplaatsingen invult die O.P. bijvoorbeeld in klad heeft genoteerd, dan moet u hiervan aantekening maken op het verplaatsingsgedeelte van vragenlijst B.

Noteer op vragenlijst A, rechts van vraag 10, welke personen hun verplaatsingen niet of niet volledig hebben genoteerd plus de reden (zie 2.3.).

Stuur de ingevulde vragenlijst meteen op naar Heerlen.

Wacht niet met terugzenden tot het laatste adres is afgewerkt. Vergeet niet om in de enveloppes een verzendlijst te stoppen (inhoudsopgave).

4. Inlichtingen

Voor inlichtingen betreffende toezending van materiaal, declaraties, melding van ziekte/vakantie e.d. kunt u zich wenden tot de heer J. Valkenberg (045 - 73 66 66, toestel 2176).

Voor inlichtingen over vragenlijsten kunt u zich wenden tot de enquêtebegeleiders (045 - 73 66 66, toestel 2177 of 2374).

Aan: de enquêtrices van het onderzoek verplaatsingsgedrag 1979.

Betreft: toelichting op vraag 8 van het verplaatsingsformulier.

In deel 2 van vragenlijst B is aan de hand van een voorbeeld een aantal verplaatsingsformulieren ingevuld.

Vraag 8 zou aanleiding kunnen geven tot misverstanden; omdat in het voorbeeld geen gebruik wordt gemaakt van een auto is boven vraag 8 met de hand geschreven "niet van toepassing".

O.P. zou hieruit kunnen concluderen dat hij vraag 8 van de verplaatsingsformulieren niet hoeft in te vullen.

Wilt u O.P. in uw toelichting erop wijzen, dat vraag 8 wel ingevuld moet worden, als er van een auto gebruik wordt gemaakt!

Is het interview telefonisch of schriftelijk afgezegd?	ja, voor eerste bezoek	1	} naar vraag a naar volgende vraag
	na eerste bezoek	2	
	na tweede bezoek	3	
	na derde bezoek	4	
	neen	5	

Wanneer is het bezoek afgelegd?	eerste bezoek	tweede bezoek	derde bezoek	
	----- dag	----- dag	----- dag	
	----- datum	----- datum	----- datum	
	----- tijd	----- tijd	----- tijd	
Heeft het interview plaatsgevonden?	Ja 1	Ja 1	Ja 1	naar vraag a
	Neen 2	Neen 2	Neen 2	

Indien het interview heeft plaatsgevonden, wilt u dan de tijdsduur ervan invullen? ----- minuten.

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	
a	Waarom heeft het interview niet plaatsgevonden?	1 - geen contact met het huishouden of alleenstaande mogelijk	naar vraag d
		2 - men is niet in staat om het gesprek te voeren	naar vraag c
		3 - het interview is geweigerd door het huishouden of de alleenstaande	naar vraag b
b	Waarom is het interview geweigerd?	1 - pertinente weigering (zonder motivering)	naar vraag e
		2 - geen interesse, men ziet het nut van de enquête niet in	naar vraag e
		3 - men is bang dat de antwoorden verkeerd gebruikt zullen worden .	naar vraag e
		4 - andere redenen	naar vraag e
		Noteer hieronder kort de kernuitspraak, waarmee de weigering wordt geformuleerd of gemotiveerd.	

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	
c	Waarom is men niet in staat om het gesprek te voeren?	<p>1 - Taalbarrière: men kent niet voldoende Nederlands</p> <p>2 - Alleenstaande is ziek, dement of anderszins zodanig gehandicapt dat het vraaggesprek niet mogelijk of niet gewenst is</p> <p>3 - Het is niet mogelijk of wenselijk dat het vraaggesprek gevoerd wordt vanwege familie-omstandigheden in het huishouden of van alleenstaande</p> <p>4 - Het vraaggesprek is niet mogelijk of wenselijk om andere reden (drukke praktijk, drukke zaak e.d.)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px 0;"> <p>ENQ.: Normaal geldt: "Geen tijd" = Weigering. Geen tijd mag hier <u>alleen</u> worden ingevuld als u duidelijk aanwijzingen hebt, dat men inderdaad verhinderd is door bijv. druk winkelbedrijf, drukke artspraktijk, verhuizing e.d.</p> </div> <p>Toelichting ----- ----- ----- -----</p>	<p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p> <p>naar vraag e</p>
d	Waarom is geen contact mogelijk?	<p>1 - Het opgegeven adres is onvindbaar of bestaat niet (meer)</p> <p>2 - Het opgegeven adres is onbewoond of is geen woonadres</p> <p>3 - Er is wel iemand thuis, maar men doet niet open (voor vreemden) .</p> <p>4 - Alleenstaande verblijft in een ziekenhuis, verpleeghuis of andere inrichting, waar het vraaggesprek niet mogelijk of niet gewenst is</p> <p>5 - Alleenstaande is overleden . . .</p> <p>6 - Om andere reden geen enkel contact met het huishouden of de alleenstaande mogelijk</p> <p>Toelichting ----- ----- ----- -----</p>	<p>einde</p> <p>einde</p> <p>naar vraag e</p> <p>einde</p> <p>einde</p> <p>naar vraag e</p> <p>Zie ommezijde</p>

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	
e	<p>Het kontakt met het huishouden of de alleenstaande, de waarneming van woning en buurt, mensen die u ter plaatse aantroef of mededelingen in telefoonboek en beroepengids hebben u wellicht een indruk gegeven van de klasse van het huishouden of de alleenstaande.</p> <p>Indien uitsluitend telefonisch kontakt, vraag dan (taktisch!) naar een beroepsaanduiding (noteer deze aanduiding onder g).</p>	<p>1 - het huis is een inrichting, te-huis, klooster, internaat e.d. . .</p> <p>2 - het huis is een appartement voor verpleegsters of studenten; verpleegsters- of studentenflat . . .</p> <p>3 - het huis duidt op de aanwezigheid van een boerenfamilie</p> <p>4 - het huis duidt op volksbuurtklasse</p> <p>5 - het huis duidt op middenklasse . .</p> <p>6 - het huis duidt op "beter publiek"</p> <p>7 - het huis duidt op "zeer gegoede klasse"</p> <p>8 - anders, te weten: ----- ----- ----- -----</p>	<p>einde</p> <p>naar vraag g</p> <p>naar vraag g</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p> <p>naar vraag f</p>
f	<p>Geef door middel van een verticale streep aan waar naar uw gevoelen het huishouden of de alleenstaande geklasseerd moet worden:</p> <p>hoge sociale klasse</p> <p>-----</p>	<p>sociale midden-klasse</p> <p>-----</p> <p>lage sociale klasse</p> <p>-----</p>	<p>naar vraag g</p>
g	<p>Noteer hiernaast het beroep dat door de alleenstaande of het hoofd van het huishouden (waarschijnlijk) uitgeoefend wordt of uitgeoefend is. Of noteer een beroepsaanduiding die bij de alleenstaande of het hoofd van het huishouden lijkt te passen.</p>	<p>(geschatte) beroepsaanduiding:</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>	<p>einde</p>

Opmerkingen:

centraal bureau voor de statistiek

ONDERZOEK VERPLAATSINGSGEDRAG

V R A G E N L I J S T **A**

VOOR EEN HUISHOUDEN OF EEN ALLEENSTAANDE

Bijlage 2

BASISGEGEVENS

Enquêtricenummer:

Volgnummer :

Huishouden :

Gemeente -----

ENQ.: tijdstip begin gesprek: ----- uur ----- minuten

Vraag nr.	Omschrijving	Antwoord	code	naar vraag
1	Hoeveel huishoudens en/of alleenstaanden wonen op dit adres?	----- huishouden(s) ----- alleenstaande(n)		} 2
2	Bent u de hoofdbewoner van dit adres:	ja neen	1 2	} 3
<p>ENQ.: Voor elk huishouden en/of elke alleenstaande moet een aparte vragenlijst A worden aangelegd. Indien u op hetzelfde adres meer dan één vragenlijst A moet aanleggen, nummer dan elk formulier door in de kop bij "Huishouden" een vervolgnummer in te vullen.</p>				
3	Uit hoeveel personen bestaat dit huishouden?	----- personen		4a
4a	Bent u de afgelopen 12 maanden verhuisd?	ja neen	1 2	4b 5
4b	Zo ja, wat was uw vorige woon-gemeente? ENQ.: Gemeentenaam invullen. Indien buitenland, land vermelden.	----- -----		5

- . Tijdelijk afwezige personen ook vermelden (dus bijv. niet vergeten personen met vakantie)
 . Tijdelijk aanwezige personen niet vermelden (dus bijv. niet opnemen gasten, logés)

Regelnummer	Vraag 5 Samenstelling huishouden Regelnummer 01 voor het hoofd van het huishouden of de alleenstaande. Voor de overige leden de relatie tot het hoofd, bijv. echtgenote, zoon, schoonzuster, broer, schoonmoeder, pleegkind, vriend, vaste partner, kostganger of dergelijke.	Vraag 6 Geboortedatum dag-maand jaar	Vraag 7 Geslacht		Vraag 8				Vraag 9				
			M	V	gehuwd/samenwonend	weduwe/wedunaar; niet samenwonend	gescheiden; niet samenwonend	ongehuwd	De bezitter van een vervoermiddel voor dagelijks gebruik De bezitter hoeft niet in alle eigenaar te zijn. ENQ.: Geef kaart 1. Voor elk van de leden van het welk vervoermiddel zij bezitten	auto	fiets	bromfiets	motor
01	<i>Hoofd huishouden/alleenst.</i>		1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
02			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
03			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
04			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
05			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
06			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
07			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
08			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
09			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
10			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
11			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16
12			1	2	1	2	3	4	1	2	4	8	16

Indien meer dan 12 personen een tweede vragenlijst A aanleggen. (regelnummer wijzigen in 13, 14 enz.)

(, in militaire dienst 1e oefening, voor korter dan één jaar opgenomen in ziekenhuis)

l is degene die het ver- k beschikbaar heeft. evallen de juridische	Vraag 10				ENQ.: Invullen bij het ophaalbezoek.			
	Bezit rijbewijs							
ishouden aangeven	AUTO		MOTOR		Vrg.lijst B ENQ.: Indien geen verplaat- terugont- vangen ENQ.: Indien geen verplaat- sing opgegeven, reden vermel- den. (Bijv. ziek geweest)	1 ^e dag	2 ^e dag	3 ^e dag
	ja	neen	ja	neen				
overig nl.:	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				
	1	2	1	2				

ENQ.: Voor alle personen van 12 jaar of ouder vragenlijst B aanleggen door het invullen van de BASISGEGEVENS op vragenlijst B.

ENQ.: tijdstip einde gesprek: _____uur _____minuten

DEEL 1

1 Tot welke groep behoort U?
(zonodig meer hokjes aankruisen!)

- 1 werkend in loondienst uren per week
- 2 werkend als zelfstandige uren per week
- 3 medewerkend in gezinsbedrijf uren per week
- 4 werkloos of werkzoekend
- 5 militair 1e oefening
- 6 scholier/student
- 7 werkzaam in eigen huishouding of in dat van de ouders
- 8 gepensioneerd, renteniert
- 9 gedeeltelijk arbeidsongeschikt(WAO)
- 10 volledig arbeidsongeschikt (WAO)
- 11 iets anders, nl.:
.....

2a Heeft u na de lagere school nog op andere scholen gezeten of nog andere opleidingen of cursussen gevolgd?

- 1 ja 2 neen

Zo "ja" welke dan?

school/opleiding/cursus	richting
1.
2.
3.
4.
5.

2b Kunt u voor deze opleiding(en) aangeven hoever u bent gekomen?

Diploma Aantal klassen/leerjaren of het gedeelte, dat met succes is doorlopen.

Ja Neen

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

3 In welke klasse valt uw NETTO-jaarinkomen?

- 1 geen eigen inkomen
- 2 minder dan f. 8 000,- per jaar
- 3 f. 8 000,- tot f. 16 000,- per jaar
- 4 f. 16 000,- tot f. 23 000,- per jaar
- 5 f. 23 000,- tot f. 36 000,- per jaar
- 6 meer dan f. 36 000,- per jaar

4a Heeft u 'n vast werk- of schooladres OF een vast adres waar u zich voor of na het werk meldt (vast meldingspunt)?

- 1 ja, een vast werkadres
- 2 ja, een vast meldingspunt
- 3 ja, een vast schooladres
- 4 neen
- 5 niet van toepassing

4b Zo ja:

Hoeveel dagen per week gaat u gewoonlijk naar dat adres toe?

..... dagen per week naar het werkadres/meldingspunt

..... dagen per week naar het schooladres

5a Wanneer bent u voor het laatst met vakantie geweest?

maand jaar

Met vakantie wordt bedoeld:

een verblijf buiten de woning voor recreatie met tenminste 4 op eenvolgende overnachtingen.

5b Wat was tijdens uw laatste vakantie het vervoermiddel waarmee de grootste afstand werd afgelegd?

.....

5c Hoeveel kilometer heeft u tijdens deze vakantie in NEDERLAND afgelegd.

..... km

Door gaan DEEL 2.

Zie ook "VEELVULDIGE VERPLAATSINGEN"

DEEL 2

Toelichting

Op de volgende 4 pagina's vindt u een voorbeeld van een verplaatsing van uw woning naar bijv. uw werk er terug.

Stel het volgende:

U gaat op 5 januari om 7 uur van huis naar uw werk waar u om 8.10 uur arriveert (adres: Muntstraat 10, Brakelen). Deze afstand legt u gedeeltelijk per fiets (3 km) en per trein (8 km) af. Het laatste stukje legt u te voet af (0,5 km).

Om 17 uur gaat u te voet een boodschap doen in de Dorpstraat nr. 15 te Brakelen (afstand 1 km). U komt hier om 17.10 uur aan. Om 17.15 uur vertrekt u naar huis. U maakt daarbij gebruik van de volgende vervoerswijzen: Eerst een stukje lopen, daarna met de trein en dan met de fiets. Thuis arriveert u om 18.20 uur.

Veelvuldige verplaatsingen

Iemand die vanwege zijn beroep erg veel verplaatsingen maakt zoals bijv. een postbode, een bezorger of een arts hoeft deze verplaatsingen niet in te vullen op de verplaatsingsformulieren. Het invullen van onderstaand schema is voor deze verplaatsingen voldoende. Andere verplaatsingen zoals winkelen, bezoek familie etc. wel op de verplaatsingsformulieren noteren.

Vervoermiddel	Totale afstand (over gehele periode)	Totaal aantal verplaatsingen
Personenauto (als bestuurder) km
Personenauto (als passagier) km
Motor, scooter km
Bromfiets km
Fiets km
Lopen km
Bestelauto km
Vrachtauto km
Bus/touringcar km
Overig km
..... km

VERPLAATSING

VERTREKPUNT

- 1 Plaats van vertrek:
 1 van huis
 2 van een ander adres (graag zo volledig mogelijk)
 Straat:
 Gemeente:

- 2 Wat voor soort adres of vertrekpunt is dat?
 1 Woning, pension
 2 Winkel(centrum), kapper, markt
 3 Kantoor, bank
 4 Fabriek, werkplaats
 5 Park, vrije natuur, strand
 6 Ander soort adres of vertrekpunt, nl.:

- 3 Wat deed u op het vertrekpunt?
 1 Wonen, thuis zijn
 2 Werken
 3 Visite, logeren
 4 Onderwijs volgen
 5 Winkelen, boodschappen doen
 6 Iets anders,
 nl.:

1 Datum van de verplaatsing 5 januari 197

2 Tijdstip van vertrek: 7 uur minuten

- 3 Waar ging u heen?
 1 naar huis
 2 ergens anders heen (adres graag zo volledig mogelijk)
 Straat: *Muntstraat 10*
 Gemeente: *Brakelen*
 3 zomaar wat rond rijden, een blokje om. → naar vraag

- 4 Wat voor soort adres of punt van aankomst is dat?
 1 Woning, pension
 2 Winkel(centrum), kapper, markt
 3 Kantoor, bank
 4 Fabriek, werkplaats
 5 Park, vrije natuur, strand
 6 Ander soort punt van aankomst
 nl.:

- 5 Wat deed u op het punt van aankomst?
 1 Wonen, thuis zijn
 2 Werken
 3 Visite, logeren
 4 Onderwijs volgen
 5 Winkelen, boodschappen doen
 6 Iets anders,
 nl.:

6 Tijdstip van aankomst: 8 uur 10 minuten

7 Op welke manier maakte u deze verplaatsing?
 (kruis alle vervoerswijzen aan die u gebruikte en vermeld de bijbehorende afstand)

Vervoerswijze	Eerst	Daarna	Dan	Dan	Afstand
1 Te voet			X		... 0.5 ... kn
2 Bestuurder van auto				 kn
3 Passagier van auto				 kn
4 Fiets	X				... 3 ... kn
5 Bromfiets				 kn
6 Motor of scooter				 kn
7 Trein		X			... 8 ... kn
8 Bus, tram, metro				 kn
9 Taxi				 kn
10 Overig nl.:				 kn

totaal 11.5 ... kn

- 8 Indien u gebruik maakte van de auto:
 Gingen er andere personen met u mee?
 2 nee
 1 ja, personen

Voorbeeld

Voorbeeld

Mit van toepassing

VOLGENDE VERPLAATSING

VOLGENDE VERPLAATSING

1 Datum van de verplaatsing 5 januari -1979

1 Datum van de verplaatsing 5 januari -19

2 Tijdstip van vertrek: 17 uur minuten

2 Tijdstip van vertrek: 17 uur 15 minuten

3 Waar ging u heen?

- 1 naar huis
- 2 ergens anders heen (adres graag zo volledig mogelijk)

3 Waar ging u heen?

- 1 naar huis
- 2 ergens anders heen (adres graag zo volledig mogelijk)

Straat: Dorpstraat 15

Straat:

Gemeente: Brakelen

Gemeente:

3 zomaar wat rond rijden, een blokje om. → naar vraag 6

3 zomaar wat rond rijden, een blokje om. → naar vraag

4 Wat voor soort adres of punt van aankomst is dat?

- 1 Woning, pension
- 2 Winkel(centrum), kapper, markt
- 3 Kantoor, bank
- 4 Fabriek, werkplaats
- 5 Park, vrije natuur, strand
- 6 Ander soort punt van aankomst

4 Wat voor soort adres of punt van aankomst is dat?

- 1 Woning, pension
- 2 Winkel(centrum), kapper, markt
- 3 Kantoor, bank
- 4 Fabriek, werkplaats
- 5 Park, vrije natuur, strand
- 6 Ander soort punt van aankomst

nl.:

nl.:

5 Wat deed u op het punt van aankomst?

- 1 Wonen, thuis zijn
- 2 Werken
- 3 Visite, logeren
- 4 Ondervijs volgen
- 5 Winkelen, boodschappen doen
- 6 Iets anders,

5 Wat deed u op het punt van aankomst?

- 1 Wonen, thuis zijn
- 2 Werken
- 3 Visite, logeren
- 4 Ondervijs volgen
- 5 Winkelen, boodschappen doen
- 6 Iets anders,

nl.:

nl.:

6 Tijdstip van aankomst: 17 uur 10 minuten

6 Tijdstip van aankomst: 18 uur 20 minuten

7 Op welke manier maakte u deze verplaatsing?

(kruis alle vervoerswijzen aan die u gebruikte en vermeld de bijbehorende afstand)

Vervoerswijze	Eerst	Daarna	Dan	Dan	Afstand
1 Te voet	X			 <u>1</u> km
2 Bestuurder van auto				 km
3 Passagier van auto				 km
4 Fiets				 km
5 Bromfiets				 km
6 Motor of scooter				 km
7 Trein				 km
8 Bus, tram, metro				 km
9 Taxi				 km
10 Overig nl.:				 km

totaal 1 km

7 Op welke manier maakte u deze verplaatsing?

(kruis alle vervoerswijzen aan die u gebruikte en vermeld de bijbehorende afstand)

Vervoerswijze	Eerst	Daarna	Dan	Dan	Afstand
1 Te voet	X			 <u>1,5</u> km
2 Bestuurder van auto				 km
3 Passagier van auto				 km
4 Fiets			X	 <u>3</u> km
5 Bromfiets				 km
6 Motor of scooter				 km
7 Trein		X		 <u>8</u> km
8 Bus, tram, metro				 km
9 Taxi				 km
10 Overig nl.:				 km

totaal 12,5 km

niel van Anpassing

8 Indien u gebruik maakte van de auto:

Gingen er andere personen met u mee?

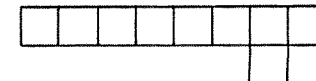
- 2 nee
- 1 ja, personen

niel van Anpassing

8 Indien u gebruik maakte van de auto:

Gingen er andere personen met u mee?

- 2 nee
- 1 ja, personen

Verplaatsingsformulier

1 Datum van verplaatsing 1978/1979

2 Tijdstip van vertrek uur minuten

3 Waar ging u heen? naar huis
 een ander adres binnen woongemeente
 een ander adres buiten woongemeente

4 Wat deed u op dit adres? wonen, thuis zijn
 visite, logeren
 winkelen, boodschappen doen
 werken
 onderwijs volgen
 iets anders, n.l.:
.....
.....

5 Tijdstip van aankomst uur minuten

6 Op welke manier maakte u deze verplaatsing? vervoermiddel Afgelegde afstand

LET OP:
U kunt van meer dan een vervoermiddel gebruik hebben gemaakt.

☐ te voet km
☐ autobestuurder km
☐ autopassagier km
☐ fiets km
☐ bromfiets km
☐ motor/scooter km
☐ trein km
☐ bus, tram, metro km
☐ taxi km
☐ anders, n.l.: km

Totaal afgelegde afstand km

N.V. v/h Nederlandse Stichting voor Statistiek
Bankplein 1A, Den Haag

Enquete DA 7272

1 Wat is uw leeftijd? jaar

2 Wat is uw geslacht? man vrouw

3 Bent u: gehuwd ongehuwd (thuiswonend)
 gescheiden weduwe/weduwnaar
 alleenstaand samenwonend

4 Bent u: (u kunt eventueel meer dan een mogelijkheid aankruisen)
 20 uur of meer per week werkzaam in loondienst of als zelfstandige
 minder dan 20 uur per week werkzaam in loondienst of als zelfstandige
 werkloos of werkzoekend
 militair 1e oefening
 scholier of student
 werkzaam in eigen huishouding of in dat van de ouders
 gepensioneerd of rentenier
 invalide of WAO-er
 anders, te weten:
.....

5 Indien u in loondienst of als zelfstandige werkzaam bent:

6 Wat is uw beroep?

7 Bent u in het bezit van een geldig rijbewijs voor personenauto's? ja neen

8 Bent u in het bezit van een geldig rijbewijs voor motor of scooter? ja neen

9 Hebt u als voornaamste gebruiker de beschikking over een: auto motor/scooter
 fiets bromfiets
 geen van deze

10 Volgt u op dit moment nog een opleiding? ja neen

11 Heeft u, na de lagere school, nog een of meer opleiding(en) voltooid? ja neen

Indien ja,
Welk is de hoogst voltooide opleiding?
.....

BIJLAGE 3: VRAGENLIJSTEN TER BEPALING VAN SITUATIONELE HANDIGHEID
EN MENTALE HARDHEID

Enquête	S	N.V. v/h Nederlandse Stichting voor Statistiek
In te vullen door de enquêtrices en enquêteurs		augustus 1978

B	Wilt u onderstaande vragen zo waarheidsgetrouw en zo eerlijk mogelijk zelf invullen ?	
01	Wat vindt u in het veld moeilijke situaties ? Wilt u in onderstaand schema per vak een voorbeeld invullen ?	
02	Wilt u per voorbeeld zo uitvoerig mogelijk beschrijven hoe u daarop reageert, wat u doet, wat u zegt ?	
	VRAAG 01: Moeilijke situaties	VRAAG 02: Uw reactie hierop
03	Hoe kunt u het aantal weigeringen verminderen ?	
04	Hoe vangt u een weigering op ? Wat doet u, wat zegt u ?	
05	Wat kan de steun van de Ned. Stichting voor Statistiek hierbij zijn ?	

06a	Wat vindt u van u zelf betreffende uw overredingskunst in het veld ?										
06b	Geeft u hiervan eens een of meer voorbeelden ?										
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>											
07a	Hoe handig vindt u uzelf in het oplossen van moeilijke situaties ?										
07b	Geeft u hiervan eens een of meer voorbeelden ?										
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>											
08	Uw naam : (in blokletters) _____ Uw enq.nr. : <table border="1" data-bbox="1191 1891 1419 1935"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>										
	Adres : _____ Woonplaats : _____										

Enquête M In te vullen door de enquêtrices en enquêteurs	N.V. v/h Nederlandse Stichting voor Statistiek augustus 1978
--	--

A	Wilt u onderstaande vragen zelf beantwoorden en dit zo waarheidsgetrouw en zo eerlijk mogelijk doen.
01	Wat voelt u als u een weigering moet accepteren ? Wilt u uw gevoelens zo exact mogelijk omschrijven ?
02a	Accepteert u de weigering vlug of geeft u (veel) tegenspel ?
02b	Wilt u uw antwoord bij vraag 02a eens met enkele voorbeelden toelichten ?
03	Vindt u dat een weigering er bij hoort of ervaart u het als een persoonlijk falen ?
04	Waarom vindt u dat ? Wilt u dit zo goed mogelijk omschrijven ?

05	Heeft een weigering invloed op het proberen om een volgend gesprek te voeren ?
06	Waarom vindt u dat ?
07	Wordt u somber van een weigering of krijgt u min of meer "de pest" in ? Wilt u zo goed mogelijk omschrijven wat u voelt ?
08	Wat voelt u als uw O.P. eerst weigert en daarna door uw optreden toch het vraaggesprek toestaat ? Vindt u dit bijvoorbeeld een persoonlijke overwinning of vindt u het bijvoorbeeld niet meer dan normaal. Wilt u ook dit weer zo goed mogelijk omschrijven ?
09	Vindt u het anders een weigering te moeten accepteren bij een onderzoek over wasmiddelen dan bij een onderzoek over veiligheid en criminaliteit ?
10	Waarom vindt u dat ? Wilt u dit zo goed mogelijk omschrijven.
11	Uw naam: (in blokletters) Uw enq.nr.: <input type="text"/> Adres : Woonplaats :

BIJLAGE 4: STANDAARDANTWOORDEN OP VRAGENLIJSTEN BETREFFENDE
SITUATIONELE HANDIGHEID EN MENTALE HARDHEID

VRAGENLIJST S (SITUATIONELE HANDIGHEID)

Vraag 1 - moeilijke situaties in het veld

rangorde

- 1 (het moeilijkst) Wanneer iemand tijdens het vraaggesprek door medegezinsleden wordt lastig gevallen of becommentarieerd.
- 2 Wanneer de sfeer waaronder het vraaggesprek moet worden gevoerd slecht is/negatief beïnvloed is door voor de interviewer onbekende oorzaken.
- 3 Wanneer iemand tijdens het vraaggesprek stopt met verdere medewerking te verlenen.
- 4 Wanneer iemand niet begrijpt hoe te antwoorden op de gestelde vragen.
- 5 Wanneer iemand door persoonlijke omstandigheden verhinderd is en uit goede wil toch medewerking wil verlenen.
- 6 Wanneer iemand weigert bij de deur en een vijandige houding aanneemt.
- 7 Wanneer men wordt geconfronteerd al dan niet in het vraaggesprek zelf met huisdieren waar men bang voor is.
- 8 (minder moeilijk) Wanneer iemand weigert en als reden opgeeft "geen interesse".
- 9 Overige situaties.

Vraag 2 - het reageren op genoemde moeilijke situaties

rangorde

- 1 Verzoeken om het gesprek ongestoord te kunnen voortzetten.
- 2 Zo tactisch mogelijk opteden/mensen qua vertrouwen voor zichzelf zien te winnen.

- 3 Proberen er achter te komen welke de motieven zijn en daarop trachten in te spelen teneinde het gesprek te kunnen voortzetten.
(De motivatie hiertoe hangt af van het soort onderzoek).
- 4 Zo tactisch mogelijk optreden/de tijd nemen om alles zo duidelijk mogelijk uit te leggen.
- 5 Ondanks het feit dat een interview-instructie niet toestaat/toelaat uit te wijken toch proberen een nieuwe afspraak te maken voor een ander tijdstip.
- 6 Het vertrouwen van de mensen zien te winnen teneinde toch medewerking te verkrijgen.
(De motivatie daartoe hangt af van het soort onderzoek).
- 7 Toch doorzetten - vragen het huisdier uit de buurt te houden.
- 8 Toch proberen aan te dringen op medewerking.
- 9 Overige vormen van oplossingen.

Vraag 3 - het verminderen van het aantal weigeringen

De meest gewenste volgorde van noodzakelijke activiteiten was naar het inzicht van het onderzoeksbureau en de SWOV:

1. Uitzoeken van de reden tot weigering.
2. - bij gelegenhedeweigering: trachten een nieuwe afspraak te maken;
- bij geringe motivatie/weigering zonder reden: mensen proberen te overtuigen van het nut van deelname aan het onderzoek;
- bij argwaan: mensen proberen gerust te stellen.
3. Wanneer dan nog geen positief resultaat is bereikt de hulp van andere personen/instanties inroepen, bijvoorbeeld hoofdkantoor onderzoeksbureau.

Vraag 4 - het opvangen van een weigering (wat doet men, wat zegt men)

- a. Onderscheid aanbrengen in soort weigering.
- b. Voor antwoorden zie daarvoor de bij vraag 1 en vraag 2 gekozen rangorde.

Vraag 5 - vraag omtrent de steun die het onderzoeksbureau kan verlenen bij het verminderen van weigeringen

De antwoorden werden gebruikt om te zien of de interviewers bruikbare ideeën hadden t.a.v. de ondersteuning van het veldwerk.

Vraag 6A en 7A - vragen omtrent zichzelf inzake overredingskunst in het veldwerk en handigheid in het oplossen van moeilijke situaties in het veld

Ten behoeve van het beoordelen van de antwoorden is een soort schaalverdeling opgesteld.

De schaalverdeling zag er als volgt uit:

- 1 (hoog) moeilijk te beoordelen
- 2 redelijk/gemiddeld
- 3 zwak/gaat wel
- 4 goed
- 5 uitstekend
- 6 (laag) negatief oordeel

Vragen 6B en 7B - het geven van voorbeelden bij de vragen 6A en 7A

Hierbij zijn de antwoorden getoetst aan de indruk verkregen bij het beantwoorden van de vragen 6A en 7A en aan de antwoorden gegeven op de vragen 3 en 4.

VRAGENLIJST M (MENTALE HARDHEID)

Vraag 1 - wat voelt men als een weigering moet worden geaccepteerd

Door het onderzoekbureau en de SWOV is een rangorde van mogelijke antwoorden opgesteld.

rangorde

- 1 (hoog) trekt het zich aan in de zin van de volgende keer beter/
meer gemotiveerd te brengen
- 2 trekt het zich aan in de zin kwaad op zichzelf (positief,
opbouwend bedoeld)
- 3 onbewogen/raakt het niet persoonlijk/doet het niets
- 4 trekt het zich aan in de zin van kwaad op zichzelf, minder
gemotiveerd
- 5 (laag) voelt zich beroerd

Vraag 2A - wordt een weigering vlug geaccepteerd of wordt er (veel)
tegenspel geboden

rangorde

- 1 (hoog) veel tegenspel
- 2 meer inspanning dan normaal
- 3 blijft gelijk
- 4 (laag) accepteert vlug

Opm.: Wanneer personen bij het antwoord op deze vraag tevens aangaven dat de beantwoording van de vraag samenhangt met het soort onderzoek waarbij de weigering optreedt, dan werd dat als extra positief ge-
waardeerd.

Vraag 2B - gevraagd werd om een toelichting op vraag 2A

Zie o.a. opmerking bij vraag 2A.

De vragen 3 t/m 10 hadden onder andere betrekking op hoe men persoonlijk een weigering ervaart, of een weigering invloed heeft op het vervolg van het veldwerk, hoe men zich voelt wanneer een weigering moet worden geaccepteerd.

De antwoorden op voornoemde vragen werden betrokken bij het beoordelen van de vragen 1 en 2 en bij het afronden van het oordeel over de desbetreffende interviewer.

BIJLAGE 5: VRAGENLIJST BETREFFENDE ACHT GEFINGEERDE SITUATIES DIE
MEN IN HET VELDWERK KAN TEGENKOMEN

Enquête

C

In te vullen door de enquêtrices
en enquêteurs

N.V. v/h Nederlandse Stichting
voor Statistiek

september 1978

A Wilt u onderstaande vragen zelf beantwoorden en dit zo waarheidsgetrouw en zo eerlijk mogelijk doen.

01 U heeft een adres opgekregen dat voor u nogal uit de route ligt. U bent daar een keer geweest maar trof de man die u ondervragen moest niet thuis. Zijn vrouw maakt met u een afspraak voor de volgende avond. Op het afgesproken tijdstip meldt u zich op het adres. De man is wel thuis, maar heeft net ruzie gehad met zijn vrouw. Een hooglopende ruzie nog wel. De man zegt dat hij met afspraken gemaakt door zijn vrouw niets te maken wil hebben: "Stelt u uw vragen maar aan dat kreng !". Ondertussen begint de man wel zijn hart uit te storten. Wat doet u ?

02 Op een middag belt u aan. De huisvrouw doet open en zou wel bereid zijn een vraaggesprek toe te staan, maar enkele weken daarvoor heeft ze aan de deur een contract getekend bij een verkoper van een boekenclub. Haar man was daar razend over en heeft haar verboden ooit nog iets aan de deur af te doen. Ze is bang dat ze er bij u "weer intrapt". Wat doet u ?

03 U bent een vraaggesprek aan het voeren met een jonge vrouw. Tijdens het gesprek gaat de telefoon voor haar. Uit haar reactie maakt u op dat het een telefoontje is waar ze al lang naar uitkeek. Het gaat hier duidelijk om privé zaken. U voelt zich overbodig. Begint uit het raam te kijken en geeft andere demonstraties van uw niet-mee-luisteren. Het gesprek neemt kennelijk een voor de jonge vrouw belangrijke wending. Het is duidelijk dat ze u liever kwijt dan rijk is. U zit in tijdnood, het gesprek moet diezelfde dag nog ingestuurd worden. Wat nu ?

04 U heeft het adres opgekregen van iemand van 24 jaar. U begeeft u naar het adres en wordt opengedaan door een wat bazige vrouw van tegen de 60 jaar. Deze zegt dat het adres klopt, dat dat haar dochter is en ze vraagt u binnen te komen. In de kamer is de dochter inderdaad aanwezig. U vertelt haar dat u gekomen bent om haar enkele vragen te stellen over levensproblemen. De moeder schiet in de lach en zegt "Wat weet zo'n snotneus daar nou van ? Nee, daarvoor moet u bij mij zijn. Toen ik mijn man in Indië verloor" De oudere vrouw houdt echter vol, ondanks uw mededeling dat het om de mening van haar dochter gaat, dat zijzelf ondervraagd moet worden. Hoe lost u dit op ?

05 Tijdens een vraaggesprek over politieke problemen blijkt het dat de huisvrouw bij voortdoring om advies en bijstand aan de bij het gesprek aanwezige man vraagt. Deze wil maar al te graag, "politiek is nu eenmaal niets voor vrouwen".
Wat nu ?

06 De in de steekproef voorkomende arts is in principe bereid een gesprek toe te staan. Hij wil echter wel weten wie de opdrachtgever voor het onderzoek is, iets wat u niet weet. Uit de vragenlijst, die u natuurlijk van tevoren grondig bestudeerd heeft, bent u wat dit betreft ook niet veel wijzer geworden. Het zou de overheid kunnen zijn, maar er zijn ook enkele vragen bij die meer in de richting van de geneesmiddelenindustrie wijzen. De arts persisteert in zijn wens over de identiteit van de opdrachtgever geïnformeerd te worden. Probeert u hem te overreden met het motief dat dat er eigenlijk weinig toe doet ? Of zegt u maar iets, bijv. dat het voor de overheid is ?
Of doet u nog iets anders ?

07 U belt aan op het aan u opgegeven adres en de vrouw des huizes doet open. U vraagt haar om haar medewerking aan een onderzoek betreffende situaties in het verkeer. Nu blijkt dat haar man 4 maanden geleden door een verkeersongeval om het leven is gekomen. Zij weigert niet om het vraaggesprek te voeren, maar staat er erg onzeker en aarzelend tegenover. Wat nu ?

08 U belt op het adres waar u zijn moet aan. Een man, kennelijk de heer des huizes, doet open. U stelt u voor en steekt uw verhaal af. De man kijkt u wantrouwend aan en zegt u ronduit dat volgens hem alle enquêtes trucs van oplichters zijn en dat iedereen die zich er mee bezig houdt een oplichter is. Wat doet u, wat zegt u ?

→ enq. no.

--	--	--	--	--	--	--	--

BIJLAGE 6: STANDAARDANTWOORDEN OP DE VRAGENLIJST BETREFFENDE DE
ACHT GEFINGEERDE SITUATIES

Situatie 1

De man uit laten razen; inhaken op wat hij verteld heeft; hetzij via een indirecte weg vragen laten beantwoorden hetzij een afspraak maken voor een gesprek op een later tijdstip.

Situatie 2

- a. Nieuwe afspraak maken voor een tijdstip dat de echtgenoot thuis is.
- b. Legitimatie tonen + kaart uitgegeven door het onderzoeksbureau, eventueel de vragenlijst laten zien en de situatie uitleggen.

Situatie 3

- a. Blijven wachten in een ander vertrek of op de gang.
- b. Vertrekken met achterlating van een briefje waarop staat dat men over een uur terug komt of een nieuwe afspraak wil maken.

Situatie 4

Beide personen de enquête afnemen (eerst dochter dan moeder): uitsluitend de antwoorden van de echte te ondervragen personen gebruiken. Tijdens de enquête suggereren dat de mening van de moeder belangrijker is dan die van de dochter.

Situatie 5

Van beide personen de meningen noteren. De vrouw gerust stellen en haar overtuigen dat haar mening net zo belangrijk is als die van andere personen.

Situatie 6

Eerst informatie opvragen bij het kantoor van het onderzoeksbureau. Daarna met de aanvullende informatie naar de arts terug en een nieuwe afspraak trachten te maken.

Situatie 7

Op gemak stellen/troosten van de vrouw. Juist dan kan gewezen worden op het feit dat zij een bijdrage kan leveren waardoor andere personen mogelijk leed bespaard blijft.

Situatie 8

De mensen gerust stellen. De legitimatiekaart tonen eventueel ook de vragenlijst en aan de hand daarvan een toelichting geven.

BIJLAGE 7: ADRESVERANTWOORDINGSKAART DEELONDERZOEK NON-RESPONSE

DA 7272

Straatnaam + nr. : _____
Woonplaats : _____
Adrescode : _____

DOOR ENQUETE ^{RICE} IN TE VULLEN :
Telefoonnummer : _____
Naam : _____

OORSPRONKELIJKE REDEN
NIET GEVOERD : _____

1e bezoek dd. _____ tijdstip _____ uur
2e bezoek dd. _____ tijdstip _____ uur
3e bezoek dd. _____ tijdstip _____ uur
4e bezoek dd. _____ tijdstip _____ uur

Telefonisch benaderd dd. _____ tijdstip _____ uur
Telefonisch benaderd dd. _____ tijdstip _____ uur
Telefonisch benaderd dd. _____ tijdstip _____ uur
Telefonisch benaderd dd. _____ tijdstip _____ uur

NIET THUIS GETROFFEN	GELEGENHEIDS- WEIGERING	PRINCIPIELE WEIGERING
☐	☐ 2)	☐ 3)
☐	☐ 2)	☐ 3)
☐	☐ 2)	☐ 3)
☐ 1)	☐ 2)	☐ 3)

AFSPRAAK GEMAAKT VOOR
dd. _____ tijdstip _____ uur
princiipiële weigering 3)

- 1) Deze kaart naar NSS zenden.
- 2) Gelegenheidsweigering. Afspraak gemaakt voor dd. _____ tijdstip _____ uur.
- 3) Principiële weigering. REDEN : _____

Deze kaart naar NSS zenden.

ENQ. ALTIJD BIJ HET GEVOERDE GESPREK DEZE KAART BIJVOEGEN.

ALLEEN IN TE VULLEN DOOR N S S

Nieuwe B-kaart gezonden naar _____ (met voorgeschiedenis)

dd. _____

Deze nieuwe B-kaart terug bij NSS dd. _____

gesprek gevoerd

gesprek NIET gevoerd. REDEN : _____

NSS telefonisch benaderd dd. _____ tijdstip _____ uur

dd. _____ tijdstip _____ uur

dd. _____ tijdstip _____ uur

dd. _____ tijdstip _____ uur

NSS afspraak gemaakt voor alsnog mondeling-gesprek dd. _____ tijdstip _____ uur.

NSS toezenden vragenlijst + brief om zelf in te vullen dd. _____

toezenden verkorte vragenlijst + brief om zelf in te vullen dd. _____

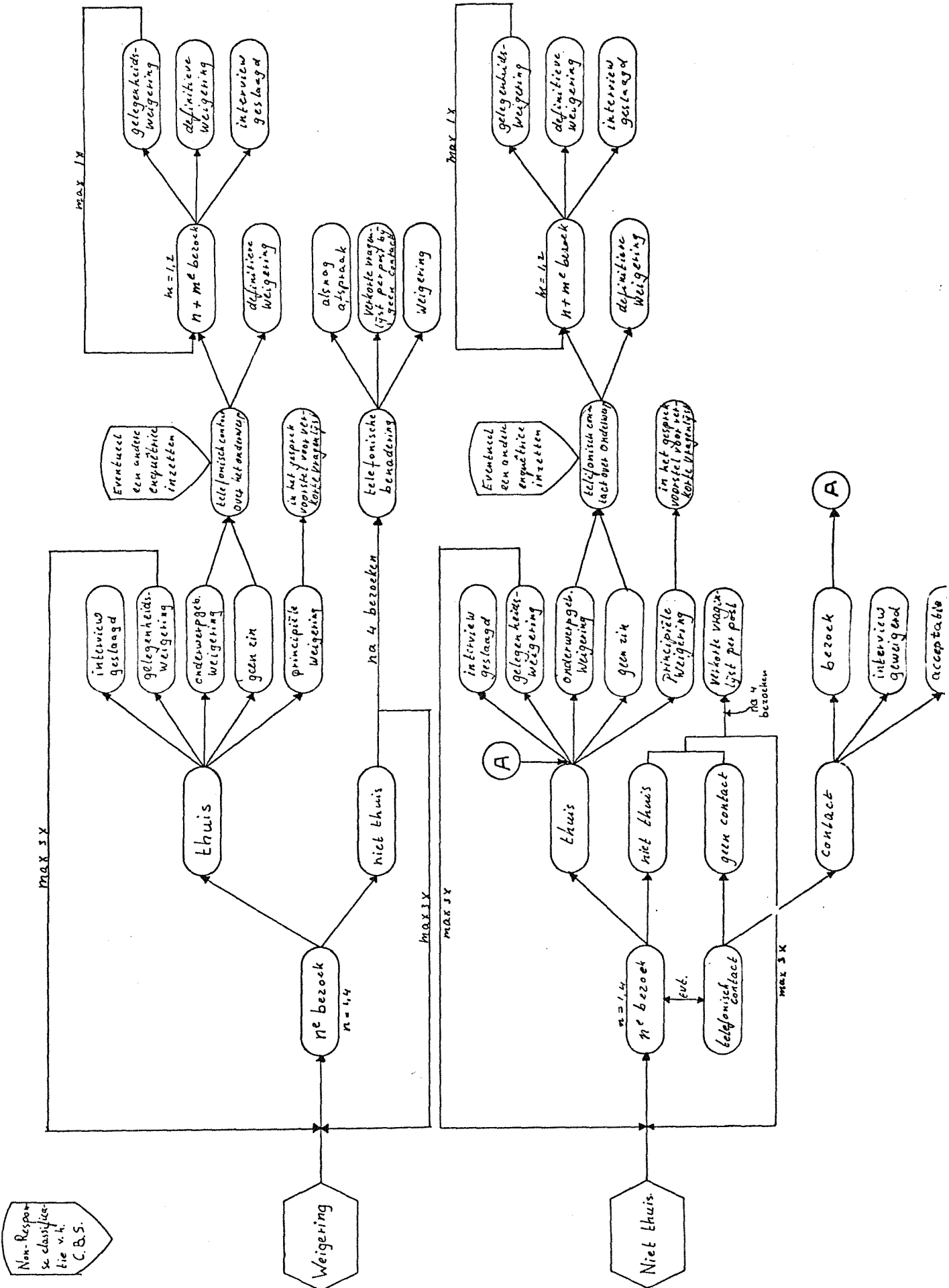
afspraak gemaakt vragenlijst wordt opgehaald
dd. _____ tijdstip _____ uur

vragenlijst wordt opgezonden.

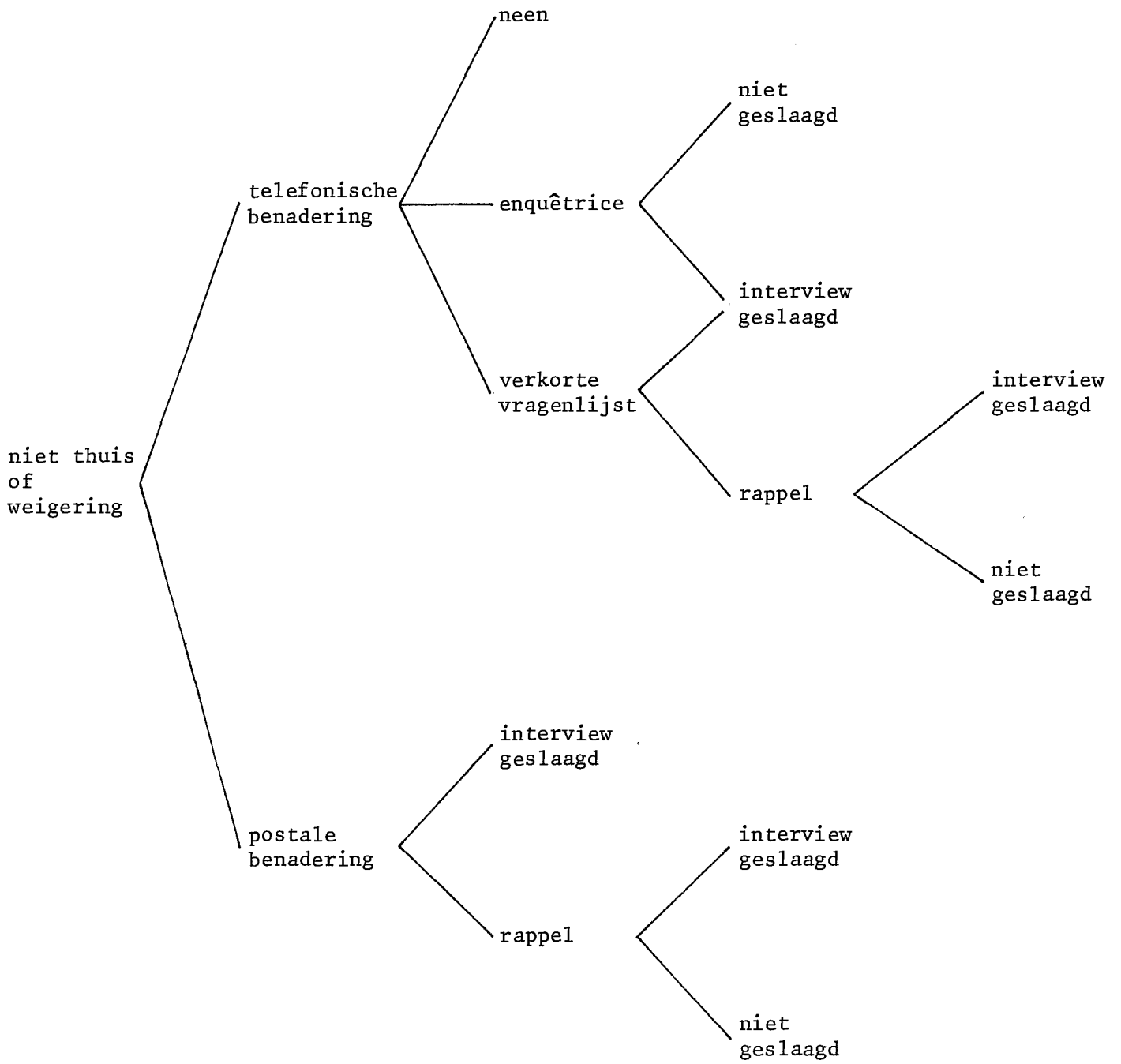
- UITEINDELIJK ONTVANGEN BIJ NSS :
- mondeling gesprek
 - schriftelijke vragenlijst
 - verkorte schriftelijke vragenlijst

BIJLAGE 8: BENADERINGSSHEMA NON-RESPONSE

Non - Response O.V.G

BIJLAGE 9: BENADERINGSSHEMA PARTIËLE NON-RESPONSE

Benaderingsschema partiële non-response